

ČESKÁ ŽENA

ČASOPIS VĚNOVANÝ ČESKÝM KATOLICKÝM
ŽENÁM A DÍVKÁM V AMERICE.

ROČ. (VOL.) XXVIII

26. ŘÍJNA (OCT.) 1935.

ČÍSLO (NO.) 796.

Adresa: "ČESKÁ ŽENA", 1611 South 11th St. ST. LOUIS, MO.

Česká Žena

Published Weekly
Devoted to the interest of Czechoslovak
Catholic Women in America.
... Published by the ...

BOHEMIAN LITERARY SOCIETY
of St. Louis, Mo.

— Předplatné: —

Pro Spojené Státy \$2.75

Do Evropy a Kanady
a v St. Louis, Mo. poštou \$3.25

Adresa: — Address:

"ČESKÁ ŽENA"

1611 South 11th St. St. Louis, Mo.

- 20.—Neděle—Vendelin; Saula.
21.—Pondělí—Voršila; Hilarion.
22.—Úterý—Kordula; Kandida.
23.—Středa—Severin; Theodore.
24.—Čtvrtek—Rafael, archanděl.
25.—Pátek—Křišpín a Křišpinian.
26.—Sobota—Evarist; Lucian.

Zaludeční Nesnáze a Závratě.

Pan Albert Jud, Saugus, Ca., píše: "Před několika léty jsem trpěl krutými žaludečními nesnázemi a závratěmi. Po využití pouze několika láhví Vašeho Hoboko můj stav se stal zcela přirozeným. Pro tuto příčinu jsem s Vaším lékem velice spokojen; doporučuji jej každému a nemohu si jej dosti vynachváliti." Toto jest zkušenost statisíců jiných lidí, jež užívají tento proslulý bylinný lék. — Posiluje výkonnost žaludku, povzbuzuje trávení a pravidluje střeva. Odstraňuje jedovaté nečistoty ze soustavy a pomáhá přírodě obnoviti bodrost dobrého zdraví. — Nežádejte o něj lékárníka, jelikož může býti opatřen pouze od místních jednatelů. Pro informace pište Dr. Peter Fahrney and Sons Co., 2501 Washington Blvd., Chicago, Ill.

JAK SE MÁ ZDRAVÝ ŠKOLÁK NEBO ŠKOLAČKA ŠATITI.

Píše Dr. John L. Rice, komisař zdravotnictví města N. Y.

Víc a více matek si uvědomuje, že správné šacení dětí je v úzké spojitosti se stavem jejich zdraví, a proto každého roku více dětí moderních rodičů se rozumněji šatí. Šatstvo má se přizpůsobovati počasí, nikdy nemá býti příliš těžké a má ponechat tělu příležitost odpařovati vlhkost, což je jednou

z nejdůležitějších a zdraví nezbytných funkcí pokožky.

Především pohodlí.

Pohodlí, spíše nežli móda, má býti rozhodujícím činitelem při kupování šatstva pro hochy a dívky. Volně padnoucí šatstvo je nejlepším. V teplejších měsících má býti šatstvo ušito z lehkých materiálů. Konečně ani v zimě není třeba šatiti dítě do těžkých obleků, je-li jeho kabát nebo zimník dosti teplý.

Moderní ženy nejlépe demonstrovaly, že lehké šatstvo je zdraví na prospěch. Průměrná žena nosí dnes až na kabát totéž šatstvo v zimě, jako nosila v létě. Váha jejího obleku a prádla je několik uncí. Od té doby, kdy moderní žena přijala nynější módu ve strojení, její zdraví se všeobecně markantně zlepšilo.

Při oblékání syna nebo dcerky říd'te se svým vlastním rozumem. Lehké prádlo, kombine a šatičky pro děvče, lehké prádlo, blůzu a lehké kalhoty pro hochy.

Pohodlná obuv.

Boty a punčochy nebo ponožky hrají důležitou úlohu zdravotní. — Nesprávně padnoucí obuv je nejenom nepohodlná, ale může ještě k tomu nohy zdeformovati. Dětské boty mají býti voleny vždy velmi opatrně, musí býti dosti dlouhé i široké, aby v nich noha měla dosti místa, a nesmí nohu nikde tlačiti nebo dřítí. Téměř každý obchod obuví má dnes dětské oddělení, v němž zkušený prodáváč nohu změří a podle kontury nohy najde správný druh a číslo boty. Toto platí i o levnějších dětských botách.

Také punčochy a ponožky nesmí býti příliš dlouhé ani krátké, nýbrž mají správně padnouti.

Co nového v Konnersreuthu?

Smírná utrpení Teresie Neumanové začala opět v pátek 12. července. Nepřijímání potravy trvá u ní stále, tedy již téměř 9 let (od r. 1926). Sama říká, že nemá "žádné touhy po jídle a pití". Při tom, dle očitých svědků vypadá dobře. Ke každému chová se laskavě. Nikdo k ní nemá přístupu bez povolení nejdůst. biskupského Ordinariátu v Řezně (Regensburg). Toto však dává pouze v nejnaléhavějších případech. Knížku "Kalvarie Teresie Neumanové" má skladě redakce "Růže Lurdské", Brno, Falkenheinerova 42, Morava,

"Vy se spouštíte, pane továrníku! Vilu, auto, dva jezdecké koně, drahého psa ..." — "Když to člověk zas na druhé straně ušetří." — "Na čem, prosím vás?" — "Což nevíte, že mi utekla žena ...?"

Pečirkův Národní Kalendář

NA ROK 1936. JE ZDE.

Dovolujeme si svým ctěným čtenářům a váženým čtenářkám oznámit, že jsme objednali omezený počet oblíbeného Pečirkova kalendáře na rok 1936. a můžeme jej rozesílat ihned.

KDO SI PŘEDPLATÍ "ČESKOU ŽENU"

a pošle ku svému předplatnému 30c, obdrží tento kalendář, který jinak s poštovním, bez předplacení může obdržet za 75c. V kalendáři je krásný barvotisk hradu Kokořina.

Předplat'te si náš časopis co nejdříve, byste za 30c příplatku mohli obdržet Pečirkův Národní kalendář, pokud zá-soba stačí.

V úctě Vydavatelstvo

"HLASU" A "ČESKÉ ŽENY."

ČESKÁ ŽENA

ČASOPIS VĚNOVANÝ ČESKOSLOVENSKÝM ŽENÁM A DÍVKÁM
V AMERICE

Adresa: "Česká Žena", 1611 So. 11th Street, St. Louis, Mo.

Entered as 2nd Class Matter Oct. 2, 1902, at the P. O. at St. Louis, Mo., under the Act of March 3, 1879

ROČ. (VOL.) XXVIII. ST. LOUIS, MO., 26. ŘÍJNA (OCT.) 1935.

ČÍSLO (NO.) 796.

M. Sadovská:

Síla svátostné zpovědi.

Svátostnou zpověď má jediné církve katolická, která přesně zachovává odkaz svého božského Mistra. Jiné církve křesťanské, které vznikly v době tak zvané reformace, nebo za našich časů, odstranily svátost pokání. Mimo naši církev nelze dojít odpuštění hříchů. A přece srdce lidské po takovém odpuštění touží.

Mnozí z jinověrců stali se katolíky jen proto, že hledali instituci, v níž by nabyli jistoty o smazání svých vin a dosažení spásy.

Německá spisovatelka Gertrud von Le Fort, žačka protestantského učence Troeltsche, vešla do Církve branou zpovědi. V krásném románě "Rouška Veroniky" líčí svoje obrácení. Nastíhuje zážitky hrdinek svého díla, Edelgardy a její neteře, nastíhuje tím svůj vlastní vývoj, nastíhuje zápasy, jakými se musela prodírat z temnot pýchy k světlu pokory. — Srdce protestantky touží po odpuštění, chce mít jistotu, že Bůh opravdu viny odpustil a tu se cítí mocně přitahováno k Církvi, která tuto jistotu dává. Avšak pýcha vlastního já staví se na odpor o nomu pokornému činu, jímž je svatá zpověď. Zpověď je velice těžkou protestantům, neboť vyžaduje na nich velkého sebezapření. Žalovati na sebe knězi a to hříchy celého života je velmi nesnadné tomu, kdo se ještě nikdy nezpovídal. Ale zároveň přináší toto pokoření takový klid a útěchu, že konvertité plní blaženosti o tom píší a blahořečí okamžiku, kdy k zpovědníci přiklekli. Hrdinka ro-

mánu německé literátky odhodlala se k sv. zpovědi po vnitřních zápasech — teprve krátce před smrtí a odhodlanost ta přinesla jí veliké požehnání. 21 dní, které ještě potom žila, bylo náplní slasti a míru. — Autorka vyličila svoje vlastní zážitky, ukázala, jak nesmírně blahodárný vliv na vnitřní vývoj člověka má svátost pokání, jejíž úplná krása zachována je pouze v katolictví.

Svátost pokání učí člověka dokonale psychoanalýze, rozboru vlastního já. Nad delfskou věštírnou byl nápis: "Poznej sebe sama!" Pohané přikládali tak veliký význam sebepoznání a není lepšího sebepoznání, než u toho, kdo se připravuje ke sv. zpovědi. Sebeoznání katolíkovo spojeno jest s hlubokou litoostí a touhou po očistě. Této očisty se mu dostává a s ní i milosti ku polepšení. A tak svátost pokání vede k sebezdokonalování. "Učíc nás sestoupiti do hlubin vlastního nitra, modlit se, změřiti, co jsme vykonali, srovnávati to s vysokým ideálem, k němuž cílime, zbavuje naši duši nečistoty a vzbuzujíc v nás nejhlubší hnutí něžnosti a lásky, dává našemu vnitřnímu životu pružnost a jemnocit; rozmnožujíc naše vnitřní síly, brání nám nicméně spokojiti se s nimi a zalíbiti se sobě v jalové introspekci." Ano, tato slova konvertity Claudela jsou plně pravdivá! Katolík není nikdy spokojen sám se sebou; stále se zpovídá, stále na sebe žaluje, volaje: "Já bídný hříšník" a ačkoli se cvičí ve ctnostech, přece tyto

ctnosti nepřičítá sobě, ale milosti Boží a je skromný při oceňování sebe, laskavý a shovívavý při posuzování druhých. A jaký pokoj má svědomí! Nebojí se smrti — právě protože dosáhl odpuštění hříchů. — Konvertita Gustav Ahrens, významný německý spisovatel, píše:

"Měl jsem vždy hluboký dojem o snadné a krásné smrti katolíků. Katolík umírá v bezpečné jistotě, že se ubírá k Bohu, v naději na budoucnost blízkou a dalekou. — Protestant však, pokud je pevný ve své víře, jest vždy mučen pochybností více méně silnou, mohli doufat v odpuštění. — Poznal jsem tehdy jednoho bavorského muže z vážené katolické rodiny. V mládí ztratil víru a netajil se tím. Nabízel mi protináboženské knihy Darwinovy, Haeckelovy a j. Nebyla to četba pro mne, ale nic si z toho nedělal. Milost však čekala na toho muže a umíral štásten, zaopatřen svátostmi umírajících. — I nevěřící lékaři mluvili o blahu vlivu svátosti na těžce nemocné a umírající. A tak přesvědčen, že jediné v katolické Církvi lze dosíci pravé spásy, rozhodl jsem se stát katolíkem." — ("Osservatore Romano z 20. XI. 1933.)

Známý advokát a dramatický spisovatel anglický major Ch. H. Marckam, který se obrátil ke katolictví v listopadu 1932, obdivoval dávno před svou konversí vážnost a zbožnost, s jakou katolíci přijímají svaté svátosti. Zejména svátost pokání ho udivova-

la a dojímala: "Zamýšlel jsem se často," píše v jednom listu, "jak jsou katolíci šťastní, že mají zpořád, v níž se mohou očistit a přál jsem si, aby byla zavedena v anglické církvi." Jeho úcta ke zpořád vzrostla zejména v červenci 1930, kdy byl svědkem zemětřesení v Messině. Jeho nitro prožívalo těžké chvíle, někdy přímo zoufalé. V těch okamžicích ho povzbudil příklad salesiánského kněze, který pomáhal nešťastníkům, až sám byl za živa zasypán. Jeho přítel ho zachránil ještě včas. — Marckam uvažoval: "Jakou odvalu má ten kněz, jaké nadšení pro spásu duší! — Na sebe nemysli, smrti se neleká! Kde bere tu sílu?" Ano, bere ji v té Církvi, jež dává nadpřirozenou posilu ve svátostech! Marckam zatoužil po oné posile, po vnitřním klidu, jaký ma-

ji katolíci, po dobré sv. zpovědi. A rozhodl se k významnému kroku — ke vstupu do katolické Církve. Potom doznal: "V Církvi katolické jsem našel pokoj a podivuhodnou jistotu. Co ostatní věří, doufají, představují si, předpokládají, to my katolíci známe."

Nejslavnější černošský herec v Americe Daniel Haynes stal se katolíkem, když viděl šťastně umírat svou příbuznou, 13letou dívku, která ležela v nemocnici ve Washingtoně. Dívka byla protestantka, jako herec, a tu protestantský kněz nedovedl ji utěšit a dáti jí jistotu spásy. Teprve katolický kněz připravil ji na blaženou věčnost. Herce to pohnulo ke konverzi. Prohlašuje, jak je šťasten co katolík vědomím — že může dosíci odpuštění hříchů a mít naději na šťastnou smrt.

la k postřehům pozemského života. —

Vyšlo z náruče Stvořitelovy snad v té chvíli, kdy se do ní vrátil po předčasně přerušené pouti jeho otec. Snad se setkaly na této dráze, po níž člověk přichází do života na tuto zemi a po níž se duše ubírá, když z vůle Boží opouští nehostinný přístav těla.

"Kdo je víc k politování?" tázala se Lenka, vymaňujíc svou duši i srdce z hlubin bolesti, a smutný úsměv zachvěl se jí na pobledlých rtech. "Odpovědět může jen Bůh!" řekla si.

Hrobař nazvedl prkno vedle hrobu, a sypká, měkká země sypala se jako krupobití na rakev.

Dohnal, otec Boženčin, a Nešil vybidli Lenku k návratu.

"Ano, půjdeme!" řekla a opřela se o Babušu. Šli cestou mezi roviny, jichž tu za války mnoho přibývalo. Ale se všech voněly květiny, rozvité v dopoledním teplém slunci, jako by Lence odpovídaly, že nejsou k politování ti, kteří s Bohem smíření odpočívají již ve svatém pokoji v posvěcené domácí půdě.

Mlýn klepál, hrčel a rachotil, když přijeli před zanášku. — Ale všem se zdálo, že i on sténá a nařiká po svém hospodáři, jenž doprovázel hudbu jeho kol a hru jeho strojů radostným zpěvem.

Ted' civělo z jeho hlubokých podkolí smutné prázdno.

Věnce velkých dřevěných kol se v nich sice otáčely jako kdykoliv jindy, palce skuhraly, zabírajíce do pastorků pod složením a žejbra řehtala, ale všechn tento zvuk zněl, jako by jej také tlumila sordina bolesti.

Na zápraží mlýnského dvora stál Ignác s pytlek otrub pro krmení dobytka. Když viděl, že se Lenka, Babuša i pantáta Dohnal vrátili s pohřbu, hodil si břemeno na obě ramena a rozběhl se s ním ke stáji. Zakopl o její kamenný práh a div neupadl, jak pospíchal, aby nikdo neviděl, jak mu slzy smáčeji obličej. Vysypal otruby do příhrad velké truhly na krmivo a posadiv se na její viko, zadíval se usazenými očima po stáji a po silných zadcích koní a volů.

XI.

Pohřeb Kopalův byl smutný, jako všechny pohřby v oněch válečných letech. Lidé už neměli ani slz, aby byli mohli zaplakati nad drahými nebožtíky, jež smrt vysvobodila z muk života. Bolest a zármutek tu den ze dne viděný, jinde opět v celé tragické hrůze vyvrcholený, otupovaly mysl i cit.

Nad otevřeným hrobem Kopalovým, když do něho spustili rakev s pozůstatky mladého mlýnáře, nařikala a bědovala nejvíce dobrá Babuša. Lenka neměla pro tuto krutou bolest již slz, neměla také ani síly, aby se byla mohla s knězem hlasitě pomodlit. A přece chtěla býti statečnou; říkala si, že je třeba nepozbývat mysli a zůstatí pevnou již k vůli své švekrušce, kterou smrt Kopalova uvrhla na lože a urychlila její těžkou hodu. —

A tak ve chvíli, kdy ve mlýně "Na Valše" všichni hořem plakali, narodil se Božence silný a zdravý klouček a dal svým předčasným příchodem celému životu ve mlýně rázem jiný směr. Boženka, přesto, že dítě nemohla uvítati jinak nežli slzami, i Lenka i Babuša, jimž se také řinuly z očí slzy, nemohly odolati kouzlu svaté chvíle, v níž na svět přichází nový člověk. Toto kouzlo zobrazovalo se i v jejich uplakaných očích a plašilo s nich stíny lítosti a hoře.

Ale když ted' stály nad hrobem jeho otce, ustoupila tato svatá a čistá radost hrozná a smutná pravdě. Neboť zde, v hlubině hrobu ležel otec, jehož smrt sklátila dříve, nežli se mohl pokochati pohledem na květ své upřímné lásky k milované a šlechtné ženě, a tam doma je dítě, jež osiřelo dříve, nežli se jeho nevinná očka otevře-

A vrtěl při tom hlavou, jako by čemusi nerozuměl a čehosi záhadně hrozného a ohromujícího nechal. Vlast'ovky tu švitofily a lapající mouchy, usedaly s nimi na mříže v oknech, anebo se zachycovaly hnězd, jichž tu bylo nalepeno jako hroznů. Viděl, že život tu plyne jako pokojný proud v rovném a písčitém korytě potoka, a kdyby tu jeho, Ignáce, nebylo, nesesedla by tu ani bolest, taková velká a strašlivá, ukrutná bolest, pro niž neměl ani slov, ani sil, aby jí odporoval a ji přetpěl. Její hrůza ho děsila jako ohavná jakás příšera. Ale byl bezbranným proti její výbojně útočnosti a zdálo se mu, že je u porovnání své síly s její ukrutností takovým ubožákem, jako bezruký a beznohý mrzák tam v nemocnici.

Zakryl si oči dlaněmi, jako by se pokoušel vypuditi ze své mysli tyto hrozné vidiny. A dal se úplně v plen lítosti, jež se vloudila místo nich do jeho srdce i duše.

"Ignáci, neplač a pojď tam k nim! Pantáta Dohnal nám chce něco říci. Máme tam všichni přijít!" brala ho Babuša za obě ruce a odtahovala je s jeho obličejem.

"Babušo!" vyjekl a rty se mu rozdrkotaly.

"Pojď!" radila Babuša, "máme toho všichni plné srdce!"

Utřel si oči do modré zástěry a šel jako poslušné děcko s Babušou k bytu mlynářovu.

Ve velké světnici seděl za stolem pantáta Dohnal s Lenkou a když do ní vstupoval Ignác s Babušou, vyběhl ze mlýnice také stárek a vešel zároveň s nimi.

Zůstali všichni u dveří, ale pantáta je vyzval, aby šli dále a posadili se za stůl.

"Patříte k rodině, jejíhož pantátu jsme právě pochovali," řekl, když usedli. A povstav, jal se k nim hovořiti:

"Dotkla se nás všech ruka Páně, a je povinností všech nás pracovat tak, jako by byl pantáta nedešel, nýbrž jako by se měl vrátiti a žádati od nás, abychom mu vydali účty ze svého hospodaření za jeho nepřítomnosti. Nesmí býti mezi vámi sváru, hněvu nebo ne-

poslušnosti zde k jeho sestře, nebo k jeho panímámě, kterou tu zanechal jako dědičku mlýna.

Přijdu se občas přesvědčiti, zachováte-li tento příkaz lásky k zemřelému hospodáři a pracujete-li tak poctivě a svědomitě, jako jste pracovali za jeho života."

"Panenko Maria!" dodala si odvahy Babuša a povstala. "Což by se někdo z nás opovážil rušiti pokoj nebožtíka pantáty leností nebo nepoctivostí? Pantáta nám nikdy neporoučel, co a jak — byli jsme tu jako kolečka ve mlýně, která se otáčela podle toho, jak mnoho vody bylo v rybníce. A pantáta ji dovedl pouštět do vantrok šetrně, aby mlýn nemusil zahálet, — když bylo nejvíc mletí!"

"Babuša mluví jako kronika, pantáto!" pochlubil se Ignác. "Já tu jsem již třicet let, pantátu jsem choval na rukou a když povyrosl, bral jsem ho s sebou na pole a říkal mu: "Sem nasejeme letos žito, tadyhle nasázíme brambory, "Pod kapličku" dáme oves, "Na pazdírky" pšenici, "V Sabinkách" bude letos nejlépe pro hrách a "Na rovinu" nasijeme do poloviny směsku a od poloviny dáme řípu na krmení. Měl jsem pořád všechno v hlavě, co kam dát, kde třeba více pohnojit, aby se pole nevymrskala nebo nezarůstala plevelem. A na lukách? Nikdy tráva nepřezrála, včas jsme vždy všechno pokosili, a řekl-li jsem nebožtíku pantátovi: "Zítra jdeme kosit louku "Pod bílým křížem" a pozítří "U kapličky sv. Vojtěcha", nikdy neřekl: "Ne, Ignáci!", ale přisvědčil: "Ano, Ignáci, viděl jsem předečirem, že "Pod bílým křížem" je už sucho a "U kapličky" ještě den dva by mohla tráva silit!"

Ignác by byl rozumoval ještě dále, ale když ho Babuša zatahala za rukáv košile, zarazil se a ještě jako na omluvu dodal:

"To není chlouba, pantáto, co tu mluvím, ale povídám to jen proto, abych vás, pantáto, přesvědčil, že jsme měli pantátu Kopala rádi a každý jsme se přičiňovali udělati všechno k jeho radosti, co jsme mu viděli na očích."

Když si Ignác sedl vedle Babu-

še, stárek Šípek, sedící jen tak na půli židle, jako by každou chvíli musil odskočiti do mlýna, zakašlal a posunuv si na čelo ochranné brýle, s nimiž sem přiběhl od křesání kamene, řekl šibalsky se usmívaje:

"Přiběhl jsem s posledním násyplem, abych také něco umlel, nežli přejde voda, pantáto. Hospodářství je hospodářství, do toho nemluví, ale chci říci něco o řemesle. Přivandroval jsem "Na valchu" asi před deseti lety, skoro nahý. Tenkrát se se mnou svět prapodivně motal. Měl jsem mlýn, jako je tento, nebyl jsem lump, ale zlá a mlsná žena ze mne lumpa udělala. Prodali mi všechno, a z bývalého pantáty se stal otrhanec, karbaník, opilec, ba i zloděj. Není to hanba přiznati se k tomu, když člověk je přiveden k pořádnému životu takovým pantátou, jako byl nebožtík otec pantáty Vojtěcha nebo i pantáta Vojtěch sám.

Nebožtík starý pan otec mne znal, věděl, z čeho jsem a čeho jsem pozbyl. Ale nestyděl se za mne a promluvil mi do duše, jak se patří.

"Nemáš vší?" vyhrkl na mne, když jsem před ním stál, třesa se hladem, zimou i lítostí. Byl tehdy veliký mráz, a já přišel jen na bosy v trepkách a v lehoučkém roztrhaném kabátku.

"Nemám, pantáto! Nemám už nic — jenom tohle na sobě!" zacykaval jsem zuby a dal jsem se bolestí do pláče.

"To, co máš na sobě, vidím, ale nemohu viděti, co je v tobě!"

"Mám hlad a je mi zima!" vyjekl jsem.

"Sedni si!" poručil pantáta a ukázal na stůl u vytopených kamen.

Přisedl jsem ostýchavě jen na roh lavice u kamen a bál jsem se poposednouti blíže ke stolu, u něhož bylo místo jen pro pořádné lidi. Za chvíli přiběhla Babuša s talířem teplé polévky a s krajícem chleba s máslem. "Nate!" řekla a podívala se na mne, zasloužím-li si tohoto jídla. "Až to sníte, máte jít do maštale k Náckovi. Budete tam mít šaty po pantátovi", vyřizovala krátce."

"Ano, bylo to tak!" přisvědčila Babuša; "bylo s vámi tenkrát tuze zle."

"Druhého dne vzal si mne pantáta na paškál znovu. "Na svém jsi hospodařiti neuměl, ale zkusím to s tebou, dovedeš-li pracovati na cizím. Budeš sbírat kola z rozvalin a stavět nový mlýn", usmál se, ale hleděl mi přísně do očí. "Tím myslím, že se musíš sám vlastní vůlí a pilnou prací sebrati z tohoto hanebného stavu, abys ze sebe udělal zase člověka. Chci ti k tomu pomoci, a je na tobě, aby sis této pomoci zasloužil a nezneužíval ji. Viš, že se tady říká "Na valše". Nepřevalchuješ-li se tady, nebude z tebe již do smrti nic, — leda zase jen tulák!"

Pamatuji si do dneška a do posledního slovíčka, co mi řekl a co jsem tehdy starému panu otci slíbil. Vážil jsem si té jeho pomoci a vynasnažil jsem se, abych si jí zasloužil. Nemohl jsem toto dobrodiní nikomu z rodiny odplatiti jinak, nežli prací a svědomitostí. A protože vím, jak nás všechny neštěstí mladého pantáty bolí a že sám jsem poznal, kterak se bolest snadněji snáší, když člověku někdo přispěje, — slibuji zde před svědky i před Pánem Bohem, že se přičiním, aby nikomu z rodiny pantátovy nevzešla škoda nedbalou prací ve mlýně!"

"Tak je to v pořádku," zakončil starý Dohnal poradu o správě majetku Kopalova a přijal ještě od každého zvlášť slib rukou dáním, že budou pracovati a poslouchati mladou panímámu i Lenku, jako by hospodář byl neumřel.

Lenku při všem tomto jednání bolelo srdce více nežli připohřbu. Nesmlouvavý a tvrdý zákon života potlačoval tu všechno, co bylo na úkor jeho trvání a vývoji. — Poznala to ze hry a písne strojů jejich mlýna. Vojtěch odešel, ale mlýn zpíval dále svou obvyklou píseň práce. Nezněla jinak, nežli kdy před tím. Jenom snad ona, Lenka, nebo mladá vdova, a třeba i stárek budou mítí dojem, že pro hospodáře bědují i tyto věci, pohybující se nikoli vlastním životem, nýbrž působením mechanické síly.

Člověk odešel, podlehnul přesele věci. Válka vydávala o tomto strašlivém vítězství oživené hmoty nejohrovnější svědectví. Svět se otáčel jako obrovské soukolí, zabírající se do sebe palci a zuby, jež lámaly lidem údy, drtily lebky, — rvaly svalstvo i srdce, a vrhaly do bezedného podkolí všechno, co bylo na člověku hmotou. A tam, kde nedošlo k úplnému ztroskotání těla, křičely smysly i bolest průlomem zejících ran a smilování Boží i lidské. Bouře těchto nářků byla však přehlášována vřavou strojů, chrlicích smrti.

A přece i v tomto horkém pekle muk a plamenů bolesti vstupovala Boží láska do hlubin lidských duší. Lenka pocítovala její vonnou slast při pohledu na dítě bratrovo. To bylo odkazem její lásky i lásky jeho mladé matky a jeho výchova stala se nejpřednějším úkolem jejich života. —

Válečná litice doběsnila, a svět se zasmál prvním jarem svobody a pokoje. Lidská srdce se otvírala, aby je mohl provanouti vlahý a vonný jeho dech.

Otvíraly se i dveře vězení a z nich vycházeli na svobodu političti zajatci temných a chladných žalářních kobek.

Na svobodu byl propuštěn i starý Cucía, a jeho první cesta vedla ke Kopalům. Nevěděl, že mladý Kopal je už nebožtík a byl proto smutkem ve mlýně velmi překvapen. Nemálo ho také zabořila zpráva, že příčinou jeho smrti bylo těžké poranění, které utrpěl, když jel na pomoc hořícímu jeho mlýnu. Rozmlouvali o tom dlouho s Lenkou i s panímámou a posléze se rozhovořili i o vlastní věci Cuclově.

Mlýn Cuclov byl dosud v troskách. Několik chudáků pořídilo si v nich úkryty před zimou a nepohodou a použili ohořelých trámů k vytápění těchto brlohů bída.

Cucía dlouho přemýšlel, když mu Lenka řekla, co se stalo se zbytkem jeho stavení.

"Ty jsi tam byla, Leničko?" — divil se.

"Ano, pantáto! Několikrát!" od-

pověděla a na jejich tvářích objevilo se po mnoha letech opět živější uzardění. Oživla v její mysli i vzpomínka na večery, kdy tu několikrát naslouchala zpěvu Kamilových houslí a tato vzpomínka byla teď, v přítomnosti Cuclově, radostnější a sladší.

"A co bys radila, Leničko?"

"V čem, pantáto?" divila se.

"Nu, s tím zbořeníštěm!"

"Můj Bože, já?" usmála se a sklopila před ním oči.

"Dal bych mnoho na tvou radu!" ujistil ji.

"Ale bylo by to ode mne velmi neslušné, kdybych řekla, co si myslím!"

"Nikoliv, Leničko, bylo by to jen poctivé!"

"Nuže tedy", podívala se mu do očí, "myslím, že byste si měl postavit mlýn nový. A třeba na parní nlebo benzinový pohon, abyste nemusil čekat, až vám hořejší pustí trochu vody!"

"O, Leničko! Váš mlýn patří také k těm hořejším, kteří, rozuměl-li jsem dobře, lakotí vodou, jako by byla vzácným vínem. — U vás je k tomu ještě to zadržetí práv!" smál se.

"Jen pro žert, pantáto! Bezcená výsada, když panský mlýn vychrlí sem tolik vody za tři dni, že ji náš rybník nepojme ani pětinu, a musíme ji pouštět na jalový splav, aby nám nepotrhlala hráze. Však to víte také, pantáto!"

"Dobře to vím, Leničko!" přikývl a zamyslel se. Pozorovala jeho obličej vráskami rozrytý, i ústa dosud energických rysů, a hledala v jeho podobě podobu Kamilovu. "Pět let tomu bude v létě, co odjel!" posteskla si v duchu a ulekla se skoro této dlouhé doby.

"Pozor, Leničko!" vykřikl pojednou Cucía a napřimiv se, zahleděl se na ni upřeněji. "Zapomněla jsi při té radě na jednu vážnou věc!"

"Snad, pantáto! Ale nebylo v tom zlého úmyslu. Tou vážnou věcí by mohly býti peníze. — Život mne naučil pohlížeti na všechno i s této stránky!"

"Peníze by nebyly překážkou, ty velmi praktická a prozíravá ho-

spodyně!" zasmál se a pohrozil jí žertovně zmrzačeným prstem. — "Ale je to můj věk, Leničko! Bude mi pětasedmdesát, a co potom s tím?" ptal se.

"Což tu není Kamil?" chtěla říci, — ale místo toho odpověděla skromně:

"Jsem jenom venkovské děvče a nemohu mít v té věci potřebné zkušenosti!"

"Leničko, je tvoje odpověď upřímná a podle tvého nejlepšího vědomí a svědomí?" — otázal se vážně.

"Není, pantáto," zašeptla nesměle a zvedla k očím cípek zástěrky.

"Vidiš!" prohodil s jemnou výčitkou a vzal jí šetrně za ruku. —

"Pověz tedy, jak to máš na mysli!" povzbuzoval ji.

"Chtěla jsem říci, že je tu Kamil. Snad se vrátí, třeba s rodinou — jako mnoho mladých mužů, — kteří před válkou odešli z domova a vracejí se domů již ženatí a s dětmi!" pravila, přemáhajíc se, aby se nerozplákala.

"Leničko!" pohladil ji po horkých tvářích — "ty by sis přála, aby se vrátil tak, jak jsi to řekla. — ženatý a s dětmi?"

"Můj Bože, pantáto! Což by mé přání mohlo rozhodovati o tom — jak si Kamil svůj život upraví?" povzdychla si.

"Snad rozhodovalo, Leničko! A jistě i rozhodlo! Kamil se vrátí, — ale ne tak, jak jsi řekla, nýbrž tak, jak jsi si přála po celá dlouhá léta. Vráť se, Leničko; já mu dle tvé rady postavím mlýn, a ty, Leničko, dá-li Bůh a budeš-li chtít, — budeš v tom mlýně panímámou!"

"Pantáto!" vykřikla, jako by jí byl někdo bodl do srdce. Zvedla ruce k očím a vypukla ve štkavý pláč. "Pantáto, řekla jsem mu, že na něho nikdy nezapomenu a že jen s jeho obrazem v srdci vrátím se při smrti v náruč Pána Boha. Nebylo dne, ani hodiny, abych byla na něho nemyslela a netrpěla pro něho všechna muka marné lásky. Pantáto, buďte požehnána vaše slova, jsou-li pravdiva — a já jim věřím, vždyť, pro Bůh, — proč byste o něm se mnou mluvil,

proč byste mne chtěl uhodit — za moji velkou a neupřímnější lásku k němu?"

"Nepsal mi po celou dobu války a můj dopis, který jsem mu poslal před svým uvězněním, byl mi vrácen s poznámkou, že adresát je neznámý. V těch dobách se ztratilo mnoho lidí, zejména cizinců ve státech, které válčily. — Vzdal jsem se tedy již naděje, že Kamila ještě někdy uvidím; ale najednou mi přišlo od něho několik dopisů, když jsem byl zavřen!" hovořil Cucla.

"Od našeho Toníka, co byl u nás práškem, chodily lístky také nepravidelně. Třeba půl roku nic, a pak jich přišlo najednou i deset!" podotkla Lenka a visela téměř na rtech Cuclových zvědavým pohledem. —

"Nebudu ti vypravovat, kde Kamil všude byl, když vstoupil do našeho zahraničního vojska; to ti povím sám, až se vrátí, a já si konec konců těch jmen cizích měst a zemí ani nepamatuji, protože ani nevím, kde jsou", vypravoval Cucla. A zamlčev se jako by v paměti sháněl myšlenky, nebo jako by uvažoval, co všechno má Lence o Kamilovi říci, rozhovořil se dále:

"Jednu věc ti musím přece o něm říci, Leničko, a myslím, že tě to nezarmoutí. Kamil byl dlouho v zajetí a utrpěl také poranění levé ruky — přišel o její dva prsty a pozbyl tím možnosti ovládati své zamilované housle. Naučil se však něčemu jinému, Leničko —" usmál se Cucla. "Nechám tě hádat čemu as!" —

"At' je to cokoliv, pantáto, — budu ho mít stejně ráda!"

"Tedy to povím sám! Když mu uzdravili ruku, přidělili ho na dva roky jako zajatce k práci do lodního mlýna. To jsou, Leničko, mlýny, postavené na lodích, a jejich vodní kola jsou poháněna proudící řekou!"

"Ach, nebohý Kamil!" povzdychla si Lenka.

"Nelituj ho, Leničko!" zasmál se starý mlynář; "on si nikterak nestěžuje, ani nenaříká, a píše, že stalo se tak řízením Božím, abych měl jako mlynář k tvému srdci blíž

— když jsi ho nechtěla jako umělec!" —

"Ale, pantáto! —" zarděla se Lenka a sklopila v rozpacích oči; "tak jsem to přece nikdy nemyslela. Ale víte, že moje tělesná vada by mu byla bránila vodit mne jako svou ženu do společnosti, se kterou jako umělec by se byl musil stýkati. A kdyby ani té mé vady nebylo — jsem přece jen venkovské děvče a myslím, že bych se těžko naučila mravům a způsobům života velkých měst."

"Tady se mu do mlynařiny nechtělo! Radil jsem mu k tomu, ale neposlechl!" řekl Cucla, jako by se na Kamila zlobil, ale úsměv mu nezmizel se rtů.

"Pantáto, nedivte se! S výšin, na nichž svítí krásné slunce, člověk nerad nestupuje do údolí, v němž se převalují dusné mlhy. — Smyslem celého Kamilova života bylo a myslím dosud jest umění."

"Myslíš jsem, že se budeš nad tím mrzet, když, jak jsi sama řekla, sestoupil se slunečných výšin do mlžin údolí. Děvčata pohlížeji také ráda nahoru a pyšní se tím, je-li jejich hoch ozařován sluncem slávy!"

"To slunce zabloudí velmi zhuště i sem, pantáto, a pak temena hor zmizí v hustých mracích. — Snahou nás všech musí arci býti ustavičný vzestup a zdokonalování se v konání dobra. A vědomí, že jsme se této snaze nezpronevěřili, činí mnohdy člověka šťastnějším, nežli hlučná sláva!"

"Vidiš, Leničko, do jakého jsme se dostali hovoru! Jako dva moudrci! Myslím, že jenom neštěstí — a toho jsme zažili všichni dost — pročistí myšlenky člověka a naučí ho rozeznávat plevu od zrna."

"Neštěstí přiblíží člověka k Bohu, pantáto, a blízkost Pravdy uzpůsobí duši k pochopení a poznání pravdy vůbec!" mínila Lenka vážně.

"Jsi dobré děvče, Leničko, a dovedeš každého potěšit!" řekl Cucla a povstav, podával jí ruku.

"Pantáto! Kdy vám budu moci dost poděkovat za vaše upřímné přátelství ke mně?" stanula před ním a nežli se nadál, políbila mu

ruku.

"Tohle nedělej, Leničko!" řekl a zamnul si vrásky na čele, aby neviděla, jak je pohnut a dojat jejím štěstím. "Bůh tě zatím opatruj, a pozdravuj panímámu!" pohládl ji po skloněné hlavě a narovnav se v zádech, vyšel na dvůr, kde naň čekal Ignác s bryčkou, aby ho odvezl k Nešilovi.

XII.

Cuclův mlýn se zvedal rychle z rozvalin. Divil se kdekdo, že starý mlynář podniká ještě tak nákladnou stavbu, a divili se také, kde na to Cucla bere peníze. Došel sice pojistku za vyhořelý mlýn — ale mnoho mu pojišťovna neplatila, poněvadž mlýn byl jednak starý a jednak skoro celý ze dřeva. —

Poptávali se také, neprodávali-li Cucla pozemky, ale odbyl každého, že mu ani nenapadne, aby se zbavil majetku tak cenného a smělil jej za mlýn, který by zase mohl lehnout popelem a pak by mu nezbyla ani pole, ani mlýn.

"Válka mu pomohla, zbohatl, jako každý, kdo mohl obchodovati s plodinami", usoudili naposled. A jako tehdy, když mu shořel mlýn, tak i nyní, když jej znovuvybudoval, zobraceli všechny stránky dějin Cuclova rodu a podrobili každou událost, jež měla k němu určitý vztah, velmi přísné kritice.

"Ten oheň seslala na něho jako trest sama Boží spravedlnost," — mínili dřívější překupníci, kterým válka a jejich nesvědomitost dopomohla k majetku.

"To byste tomu dali!" smála se krupačka Valentka, druhdy podruhně a teď po válce majitelka pěkného domu na náměstí, v němž si zařídila obchod s moukou a s plodinami. "Pán Bůh netrestá tak, aby z toho člověk měl užitek, jako Cucla. Bude za tím vězeti něco jiného, snad nějaká výhra, se kterou se mlynář arci nepochlubí."

"Anebo dědictví, jako u vás!" dloubl ji pekař Kočvárek.

"Z čeho bych to byla mohla našetřit? Co jste vy nahospodařil z války a měl jste obchod již zavedený? Já začala jen s nůši, všechno jsem vyděla jen těmito zády,

jako soumar", přicházela Valentka do ohně a zapomínala, že už není podruhní, ale "lepší paní", protože ji patří dům.

Lidé mluvili a posuzovali, ale sami sebe ospravedlňovali ze skutků, z nichž starého Cuclu obviňovali. Cucla však jejich řeči nedbal a stavěl. Kroutili nad tím hlavami a když se nemohli dovědět, pro koho mlynář tak velký a moderní mlýn buduje, říkali, že chce asi panskému mlýnu dělati vzdory a pak správu panství přinutiti, aby mu mlýn odkoupila, jinak že bude ji se svým podnikem dosti povážlivě konkurovati.

Tento předpoklad je poněkud s podnikem Cuclovým smířoval a pohlíželi naň již shovívavěji a také o něm příznivěji mluvili.

To, co Cucla Lence o Kamilovi pověděl, ponechala Lenka jako velmi příjemné tajemství pro sebe. Ve své skromnosti nesvětila se s ním ani Božence. Nechtěla býti obdivována ani ve štěstí neb radosti, tím méně pak si přála, aby ji někdo litoval, postihla-li ji nějaká nehoda.

Věřila sice Cuclovi, leč bylo tu přece ještě velmi mnoho možností, které mohly přijezd Kamilův ohroziti nebo jeho návrat úplně zameziti. Bála se také celou duší uvěřiti v možnost štěstí, neboť v jejím životě bylo mnoho chvil, které ji naučily pochybnostem, že by se štěstí mohlo státí trvalým hostem jejího srdce.

Z doslechu se dověděla, že budova Cuclova mlýna jest už úplně pod střechou a uvnitř že se již umístí nejmodernější stroje. — Bude prý tam všechno po americkánsku, většinou ze skla; v celém kraji není prý tak krásného mlýna.

Lenka dobře tušila, z čího návodu a podle čí rady Cucla stavi, a srdce se jí vždy rozbušilo, když přišla o tom řeč. Kamil, prodávající snad dosud za hranicemi, — mluvil kni i z té neznámé dálky svým velkým duchem.

"Hle, jak dovedl i zde vyniknouti nad všednost svou tvůrčí a pro krásu vždy pohotovou silou!" radovala se v duchu z jeho vítězství a modlila se z nejhlubší duše

za požehnání nebes pro jeho dílo.

Zříceniny zmizely pod tvůrčí silou člověkovou. I srdce se zotavuje z bolesti a ran a poddává se s radostí dojmům, účinkujícím na ně z prostředí, jež ovládá lidský duch. I ono musilo přetrpěti nejedno hoře, nežli si zasloužilo účasti a podílnictví na radostech a štěstí.

Lenka viděla teď přirozenost všech těchto událostí i znovubudování věci i způsobů života. Viděla i věčnost krásy, třebaže v určitých obdobích vadla a pak zdánlivě hynula. Hle! Po kolikáte již, tak jako letos, vykvetly růže, karafiáty, jasmín a Bůh ví jaká krása v jejich zahrádě. Před pěti léty vešla do těchto sladkých vln opojných vůní, když Kamil odejel a plakala tu dlouho a velmi bolestně. Pak za rok, když opět vše hýřilo barvami a když ji přival vůní působil skoro závrat', přišla sem s novým hořem, ale bolest z rozloučení s Kamilem nervalu ji už srdce s takovou urputností jako před rokem. —

A tak míjel rok za rokem. — Každý přinesl to sladké poselství krásy, jež byla svědectvím chvil, kdy se jejich srdce i duše snoubily — dlely si nablízku, ba, byly spojeny svazkem pevnějším, nežli vůně květu s jeho listky.

Jak by byla mohla žiti po celou tu dobu, nebyti tohoto zázraku lásky a této síly naděje?

Je jen třeba vnořiti se v hlubinu představ a oddati se také kouzelnému původu snění.

Tehdy přišel! Před pěti lety! — Také tak vyšla, než západ dohořel purpurem. — A bledý měsíc vynořil se z hlubin šera, květy karafiátů vydechly vlhčí, melancholickéjší vůni, jež loudila do očí slzy. A dole v hlubinách údolí, v němž tůně pomrkávaly odrazem hvězd, zatoužil slavík. Ach, jak tehdy tesklivě a lkavě, protože se srdce zmítalo hořem z rozloučení.

A tehdy, užtev ji, zavolať tiše, ale jeho hlas pobouřil ji srdce, že nemohla v té blažené chvíli ani promluvit, ani vykřiknouti radostným úžasem. —

"Leničko!" Hle, jak nezapomenutelnou zůstala hudba jeho hlasu!

Zní touž plností a lahodnou zvucností jako tenkrát, když přicházela na lavičku k stavidlu u vantroky.

Ale dnes slyší jej odkudsi z dálky — ano — vždyť ona je u záhonu růžových keřů, a tam, odkud sem proudí melancholické vůně karafiátů, zdá se přicházeti ozvěna jejího jména, které vyslovil tehdy. — Tak dávno tomu! —

Či byl to jenom klam? Nebo je klamem vše, co se kolem ní děje, co hýří krásou, barvami a vůněmi ve zlatě paprsků předvečerního slunce?

"Leničko! Já jsem přišel!"

Ne! Tohle není klam, ani přelud, ani sen! Smysly Lenčiny jsou v postřehu, ale srdce se zmitá závratí, blahem, štěstím i jakous tajemnou hrůzou!

Ve vrátkách zahrady, po jejichž obou stranách kvetou lilie a odtud voní záhony karafiátů, objevil se statný muž. Je oblečen jako turista a přichází k ní, zakryté zpola keři růží.

"Leničko! Já jsem přišel!" Opačuje teď ta slova měkčeji a přítulněji — a Bože! — co radosti a štěstí je v nich!

Jeho snědý a výrazný obličej bledne sladkým ustrnutím, když vidí její drahou hlavu uprostřed rozvíjejících se růží.

Slyší, že ho zavolala, i přichází k ní pomalým, ale vážným krokem. Slunce líbá květy růží, a na těch nejbližších u obličeje Lenčina, zatřpytily se jako dýmáky velké krůpěje. Je to několik slz z jejích očí, udivených blažeností této chvíle.

Vyšla mu v ústrety, vzavši s sebou něhu květů, pel jejich krásy i libežnost pocelů jejich lístků, — když je vánek večera k sobě nachyluje.

Stanul před ní, jako by sama byla nejnádhernejším a také nejkrásnějším květem.

Jak dávno již neviděl blankyt jejích očí, a přece dnes byl mu tak známý, jako by teprve před několika dny byl popatřil do čarovné jeho hlubiny. Ale což o ní nesnil každého dne a nebyly sny jeho o ní lužné, jako by byly nej-

libežnější skutečností?

"Leničko!"

Pohledy jejich se setkaly. — A teď teprve oba poznali, z jak velké dálky vraceli se k sobě jejich duše i jejich srdce. Celé moře času i prostoru překlenuly tímto vzájemným pohledem, vítězným a přece tolik pokorným pohledem.

"Kamile!"

Jediné slovo, ale co jím povědělo jeho srdci, jeho touze i lásce!

Rozevřel náruč a divaje se jí ne již do očí, nýbrž do duše, vzpřáhl po ní ruce, jako by byla květem snájejícím se k němu s výšin nebes. —

"Kamile!"

Přivinul ji lehounce k statné hrudi a zvednův šetrně její obličej, zadíval se do něho, jestli to je ona, jak k němu přicházela s poselstvím něhy a krásy i ušlechtilosti svého srdce.

Její oči se usmívaly jako studánky v květu pomněnek. Dívala se na jeho energické, tropickým sluncem ožehnuté čelo, nad nímž se vlnil sametově černý vlas.

Stáli nyní v paprscích zlatého slunce, jimiž vanula neviditelná, ale sladce vonná mlha. A nedaleko zpíval mlýn, a cvrčci na suchých mezích se překřikovali.

"Slyšela jsem tě dříve, nežli jsi přišel!" řekla, jako by všechny její myšlenky byly soustředěny jen k tomuto vyznání.

"Leničko! Jsme to my? Lze věřit této přemíře radostného štěstí?" řekl v sladkém údivu, jenž ho hrozil přemoci silou a velikostí blaha.

Podívala se naň celým krásným obličejem.

"Pojď!" vzala ho za ruku a vedla ho k místu u rybníka, do něhož před pěti lety ukryli podobu svých obličejů, bolest pohledů, i radostnou víru ve svou lásku.

Zavěsil si její ruku do paže a cítil, jak se její rameno chvěje.

S břehů u rybníka voněla mateřidouška. Rudé kalichy vlčího máku skláněly se únavou k její vonné podušce. Hejno divokých kachen zarámusilo křídly a vylétlo ze stínu, jež vrhalo vysoké rákosí. —

Kamil s Lenkou šli s drahocenným pokladem lásky ve svých srdcích. Nad nimi i nad celým okolím mlýna klenula se modrá obloha, jež nad západem plápolala žhavým zlatem světla. Jeho odlesk zazářil i na jejich obličejích a zahořel jiskrami také v jejich očích.

Sklonili se nad zrcadlo vodní hladiny. Hlavu vedle hlavy dívali se do tmavé hlubiny, jež vracela věrně jejich podobu.

"Jsme to my, Kamile!" zašeptla Lenka a ovinula paži kolem jeho hrdla. "Nepřestanu tě nikdy milovat, Kamile!" řekla pevně.

Objal ji jako drahou a vzácnou kořist a přitiskl její hlavu na své srdce.

"To ti poví, jak jsem pro tebe trpěl a jak tě miluji, Leničko!" — řekl, hladě ji po vlasech, jako by byla trpícím dítětem.

Slyšela život jeho srdce. Chytila jeho ruku, když ji sklouzala po vlasech a přitiskla ji pevně ke své hlavě. A teprve teď promluvílo všechno její po léta mučené nitro. Vytryskly znenadání slzy z jejích očí. Byly to poslední slzy, které smývaly hoře s jejího života; dnes vstoupilo do něho štěstí cestou a stopami slz. Její srdce se mu otevřelo měkce, jako by do něho vcházelo světlo jitra za doprovodu rajske vůně letních květů.

(Pokračování.)

Domácí výchova. Přítel: "Co vidím, v šesti letech tvůj synáček už nosí boxerské rukavice? Snad chceš z něho vychovati championa boxu?" — "Nikoli! Chci ho toliko odnaučiti, aby si nestrkal prsty do nosu!"

Praktická manželka. Žena: "Tak co říkal lékař?" — "Nařídil mi pohyb na horském vzduchu." — Žena: "To je výborné; to půjdeš ještě dnes na půdu, a pěkně ji uklidiš..."

Silná nátura. Lékař v nemocnici: "Můžete opravdu mluvit o štěstí, že jste se zase uzdravili. Upřímně řečeno: já bych tomu nebyl sám věřil." — Rekonvalescent: "Podívejte se, pane doktore, proti mé silné nátuře neporídí ani věda nic."

M. Nováková:

PROMĚNA.

Ach ano, kdysi býval
prostický žití cíl —
lid málo potřeb mival,
chléb jedl, vodu pil.

Po práci celodenní
na tvrdém loži spal,
by v prvním kuropění
osvěžen k práci vstal.

V neděli zapřáh' mezky
a do kostela jel,
tak zbožný farmák český
životu rozuměl.

Ale pak nastal převrat
na poli, na dvoře:
Auto jede ze vrat,
traktor vše pooře.

Lid neláme si hlavy
co dál se bude dít,
jen když se dobře baví
a může jíst a pít.

Vždyť některý, to věřte,
dobrot se nenají,
jen když už v žádném městě
mu úvěr nedají.

Býval kdys farmák hrdý
na práci rukou svých,
na život těžký, tvrdý,
rodičů poctivých. —

Však dnes? Jen za požitkem
ženou se masý těl —
cit mravní v srdci plýtkém
marně bys hledat šel.

Města jsou plna lidu
a nejnovějších kár,
však mravní uzříš bídu
kde jaký výčep, bar.

Práce, ta neuteče,
na tu vždy času dost,
hloupý, kdo život vleče
a nedbá na radost.

Mně zdá se, moji drazí,
že při všem pohodlí
lidstvu přec nejvíc schází,
čím kdysi pohrdli.

Ten prostý způsob žití,
jenž neměl velkých snů,
však nemusel též mít
pro všechno zákonů.

Ta píle, která pouze
pro dívky střádala,
a přes to hladu, nouze
dob dnešních neznala.

Ta zbožnost, která v kříži
posilou bývala,
a která v žití tíží
je k Bohu zdvihala.

Dnes lidstvo rozhýčkané
klesá jen v propast níž,
či snad, až na dno padne
zas' bude toužit výš?

Sňatek na smrtelném loži.

Napsala: Hedvika Courths-Mahlerová.

Přeložila Julie Vlasáková.

Druhého dne objevila se Diana u snídaně jako obvykle. Zdála se býti klidnou. Byla pouze bledá a na očích bylo znát, že v noci mnoho nespala.

Také Lotar nespál. Chmurné myšlenky jeho spánek zaplašovaly. Rozhodl se, že co možná nejdříve odcestuje — nejradyji opět na jihovýchod, kde se mohli muži jeho zrna uplatnit. Chtěl trpký kalich co možná rychle vyprázdnit. Na pozítří padl první den letnic: v těchto dnech nemohl nic podniknouti. Ale hned po letnicích minil vyhledat notáře a jej na základě panujících poměrů prositi o radu, jak by jeho manželství s Dianou beze všech průtahů a co možná tajně mohlo býti rozvedeno. Nyní u snídaně seděli zdánlivě klidně sobě naproti.

Přišla sobota před letnicemi. V domě to vonělo po koláčích a na dvoře se smála a žertovala chasa, ze svátků se radujíc.

Heřman ze Steinachu pomáhal mladým lidem svým jemným taktem přes překážky, které jejich roztržitost a nejistota vyvolávaly, hovořilo se jako obvykle, zdánlivě nenuceně.

Hned po snídani, dokud byli ještě všichni pohromadě, přišel posel z Buchnova a přinesl psaní od Dory Dianě.

Otevřela jej a četla:

"Nejmilejší Diano!

Naši hosté se již neočekávaně včera večer dostavili. Hned, jakmile jste odjeli, přišla depeše a hned za ní hosté. Zuzana a Adolf Heinzius jsou šťastní co ženich a

nevěsta a nevědí samou radostí kudy kam. 'On' arci také přijel sebou a mé pošetilé srdce mi tluč nepokojně a nechce se umírnit. — Ach, Diano! — Ty mi rozumíš, co tato přestávka v dopisu znamená. Mně je tak úzko a přece tak veselo okolo srdce. Ale to Ti řeknu vše ústně.

Účel tohoto dopisu je, abyste se vy dva, ty a tvůj muž dnes v poledne k obědu dostavili. Zuzana hoří nedočkavostí tvého muže poznati a Alexandr Heinzius se velice těší na shledání s milým, starým přítelem. Výmluvy neplatí! — Jestli Lotar nebude chtít, tak na něj libezně pohlédni, pak si dá říci. Myslím, že se pak stane tak povolným, jako jiní muži. Na shledanou! Tvá Dora."

Při posledních slovech dopisu se Diana do tmava zarděla, složila psaní velmi rychle, očividně zmatená, aby jej ve svém šatě uschovala.

Lotar ji při čtení pozoroval a viděl tmavý nach na její rozpačité tváři.

Pohlédla k němu plaše:

"Dora nám posílá pozvání pro dnešek k obědu. Očekávaná návštěva už přišla. Alexandr Heinzius se velmi těší na shledání s tebou," mluvila rychle.

Lotarovo srdce se křečovitě sevřelo. Vysvětloval si Dianino zardění po svém způsobu. Radost, že brzy spatří muže, kterého milovala, ji vehnala krev do tváře. Tak si řekl. Nejradyji by byl odřekl. Báł se setkání se sokem — vítězným s okem, který si hrál na pří-

tele. —

Pak si ale pravil rozhořčeně: — Ne, jdi jen, a viz na vlastní oči, jak jej miluje, — snad budeš pak klidnější a spíše svoji vášeň přemůžeš. — A klidně řekl:

"Přijímáš toto pozvání?"

I ona by byla nejraději doma zůstala, ale domnívala se, že Lotar touží po shledání s přítelem; a konečně bylo ji lhostejno, kde svůj žal snášela.

"Ano, jseš-li srozuměn, přijme-me pozvání, těším se na shledanou." —

Zabolelo ho, když to tak otevřeně vyslovila. Toto těšení platilo podle jeho náhledu Alexandru Heinziusovi.

"Dobře, pojedem do Buchnova," pravil, vstávaje.

Diana poslala po poslu odpověď a uchýlila se do svých pokojů pod záminkou úprav toaletních.

Lotar se za ní díval s bolnou hořkostí.

Jde se krásnit — pro jiného — a já mám přihlížeti, jak mu její oči tu blahou zprávu zvěstují: brzy jsem svobodna.

Tak si vymýšlel stále nová trápení.

Okolo jedné hodiny byl připraven vůz, aby mladý pár dovezl do Buchnova.

Diana vzala zcela bílý, těšně přiléhající šat. Lnul v měkkých záhybech ke krásnému tělu a byl pouze na krátkých rukávcích zlatým vyšíváním a perlovými trásněmi ozdoben. Malý výstřih byl lemován pouze hedvábnou páskou, následkem čehož přicházela skvostná šíje k plné platnosti. Okolo bílého, štíhlého hrdla ovinula řadu krásných perel s briliantovou sponkou. Diana zdědila po matce mnoho krásných šperků, ale nikdy nenosila jinou ozdobu, nežli tyto velmi drahocenné perly a na levé ruce velmi krásný briliantový prsten. Její celý šat byl tak jednoduchý a při tom tak elegantní a vznešený, jak se to právě s celou její bytostí vkusně shodovalo.

V saloně před velkým zrcadlem, kladl Lotar s hořkými pocity plášť na její bílá ramena. Diana mimovolně upjala svůj zrak na jeho ští-

hlou, elegantní postavu v zrcadle se odrážející. Viděla jej poprvé ve společenském úboru a musela si doznati, že málo který muž v něm tak výhodně vypadal, jako on. — Podal jí rámě a vedl ji k povozu. Teta Brigita je sledovala něžným, pyšným pohledem a myslila si jako obyčejně:

"Jaký to krásný pár, ti jsou pro sebe stvořeni."

Lotar složil, prve nežli k ní přisedl, a urovnal kolem ní plášť. — Byla mu vrozená ona jemná dvornost k dámám, vyplývající z úcty a obdivu ke krásnému pohlaví a které nelze naučiti.

Teta Brigita zavřela sama dvířka povozu, potřásla oběma srdečně rukama, mnoho zábavy přejíc. Strýc Heřman pozdravoval z verandy šátkem, kteréžto pozdravy byly z povozu podobně opětovány. —

Pak vůz odjel. Povoz byl otevřen, neboť bylo teplo, slunce svítilo a neprášílo se. V přírodě bylo ještě vše vedrem neožehnuté, jak to na jaře nebo počátkem léta po dešti bývá. Celý svět se zdál v záři sluneční ponořen a vůní květů prosycen, zcela způsobilý šťastným lidem radost ze života zvýšiti. —

Ale v těchto dvou mladých srdcích nenašla tato slavnostní nálada kvetoucí přírody žádného ohlasu.

Beze slova a zasmušile jeli mladým lesem. Tak minuli místo, kde se ponejprv setkali. On hleděl zamračeně před sebe a jí bylo do pláče, do usedavého, nepřetržitého pláče, tak bolno jí bylo u srdce.

V Buchnově bylo už od rána živo. Radostný žert a veselý smích zvučel v celém domě.

Hned po snídani, mezi tím, co Zuzaniny a Dořiny rodiče v rozhovoru na terase seděli, šly obě sestřenice s bratry Heinziusovými k tenisu. Na velké lučině v parku bylo upraveno velmi krásné hřiště, nalézající se skoro stále ve stínu ohromných, louku obklopujících krásných stromů. Hra počala. Zuzana a Adolf hráli nepozorně, — dbali více zamilovaných pošetilostí, nežli hry. Dostali důtku a pro-

hlásili brzy, že je hra vůbec netěší. —

"Půjdemo se raději v parku procházet, nechceš Zuzičko?" ptal se Adolf.

Zuzana chtěla a ruku v ruce se vzdálili.

Dora a Alexandr hráli ještě chvilku zcela vážně. Pak nastala malá přestávka, kterou k živému hovoru využili. Při tom si hleděli do očí; Dořin obličej se zaruměnil a konečně řekl jako v rozpacích:

"Nyní budeme ale ve hře pokračovati."

Pak začali znova. Ale již to nešlo tak dobře. Alexandr Heinzius všiml si více Dořiných malých nožek a její celé štíhlé, rozkošné postavy, nežli míčů. Chvillemi se potkaly jejich zraky v horoucím vzplanutí, tak že Dora byla stále roztržitější.

Konečně uprostřed hry pohodila raketou na židli a řekla kvapně:

"Ne — nemohu dále hrát — je mi velké horko."

Alexandr byl spokojen a přistoupil k ní. Vzal její bílý sportovní, přes židli visící kabátek a chtěl jí při oblékání pomáhati.

Odmítla.

"Mně je beztoho tolik horko."

"Právě proto musíte kabátek obléknouti, milostivá slečno, nechcete-li se nachladiti," tvrdil rozhodně.

Povolila. A když se při tom jejího rámě dotkl, pohlédla k němu plachým pohledem.

Jeho duchaplný, energický obličej měl velice měkký výraz.

"Líbí se vám v Buchnově?" ptala se.

Pohlížel ji hluboce do očí.

"Já nevím."

Byla udivena a smála se roztržitě. —

"Nevíte?"

"Ne."

"A proč ne?"

"Poněvadž jsem se posud po Buchnově ani nerozhlédl, a vůbec na něco jiného mysliti musím."

"A na co?"

"Na něco sladkého, milého, co bych získati a podržeti chtěl."

Zarděla se velmi a chtěla oči od něho odvrátiti, ale jeho pohled ji nutil vytrvati.

"Proč se o to nepokusíte?"

Krátce se zasmál.

"Ano, proč se o to nepokoušíš? Proto, že jsem bláhový. Štěstí se mi již několikrát objevilo v dosažitelné blízkosti — a já jsem po něm nesáhl. Nyní si je ale nedám ujíti. Odvážnému patří svět. A na mne se usmívají dvě milé, modré oči a sladká, růžová ústa neodolatelně mě lákají. K čemu milý Bůh tato růžová ústa stvořil, ne-li k líbání?"

A nežli se Dora nadála, držel ji v objetí a vtisknul jí na ústa pevně a vřelě políbení.

To bylo velmi příjemné a krásné, a proto to opakoval častěji se vši horlivostí. Dora byla tichá a trpělivě nechala ho jednat. Konečně byla první žízeň uhašena. Držel ji trochu od sebe a usmíval se na ni něžně.

"Můj sladký, plavý poklade — nyní bych chtěl s tebou rovnou cestou do nebe odlétnouti."

"Vždyť nemáme vzducholoď!" vtipkovala.

"Ah, tu my dva nepotřebujeme. Můj ty Bože, jak je to krásné, držeti takový poklad v objetí. Ale řekni mi, má milá, malá Doro, — co řeknou k tomu tvoji rodiče, že jsi si tak chudého ženicha vybrala?"

Pohlížela k němu se šelmovskou vážností a vzdychla:

"Ano, co řeknou? To bude zlý výsledek. Otec řekne: 'Čím je ten člověk, který mě chce oloupit o dceru?' Na to odpovím: 'Je to celý muž, který mi náramně imponuje a to je hlavní věc.' A matka řekne: 'Ne, to není to nejhlavnější, hlavní věc je, abyste se oba milovali z celé duše své.' Na to odpovím: 'Matičko — já ho tak miluji, zeptej se ho ale, jestli on mne také tak miluje, on mi to totiž dosud neřekl.'"

Políbil ji opět na milá, růžová, švitořivá ústa, a pravil vřele: — "Právě tak tě miluji, má Doro, ty mi věříš. Ale zda-li pak tvoji rodiče budou věřit? Což kdyby se domýšleli, že jsem si z vypočítavosti bohatou nevěstu vyhledal?"

Vzala ho okolo hrdla a položila svou tvář na jeho. "Tak nebudou moji rodiče myslet, miláčku. Vědí,

že tak cílevědomý, zdatný a energický muž, jakým jsi ty, se po penězích ohlížet nemusí. Takovou žalost mi rodiče nezpůsobí. A já jim povím, jak jsem na tebe náramně pyšná. Oni vědí, že jejich Dora své srdce pouze takovému muži daruje, který je ho plně hoděn." —

Pevně ji k sobě přitiskl. "Mé zlaté srdéčko, ty jsi nebeská bytost a jako že jsem počestný muž — tak upřímně tebe miluji a doufám, že budeš se mnou šťastná."

Tak stáli ještě dlouho, ruku v ruce pohlíželi na sebe plni blaženosti a líbali se občas.

Ptáčkovec zpívali kolem, jako by chtěli světu oznámit, že se opět dvě mladých srdcí v lásce nalezlo.

Ani nepozorovali, že se Zuzana s Adolfem k tenisovému hřišti navrátili. Se smíchem pohlíželi na zamilovaný párek.

"Řekněte nám, vy dva, domýšlíte se opravdu, že hrajete tenis pozorněji, nežli my jsme prve hráli?" ptala se Zuzana.

Zamilovaní od sebe odskočili. Alexandr hrozil Zuzaně prstem:

"Má milá švakrová, ty jsi vinna nacelém tom neštěstí, které se právě přihodilo. Ty jsi nám předcházela dobrým příkladem. — Ostatně, shledávám to velmi nemilosrdným nás rušití. Dávám právě této dámě návod v trefování při tenisové hře."

"Tento návod musím dát také své nevěstě!" řekl Adolf a okamžitě svůj úmysl provedl, až se mu Zuzana vytrhla a se smíchem odběhla. Adolf běžel za ní.

Alexandr a Dora kráčeli ale ruku v ruce za nimi k domovu.

Zuzaniny rodiče odebrali se již do svého příbytku. Na verandě seděli pouze rodiče Dořiny. Dora táhla Alexandra k nim.

"Nejmilejší tetinko, nejdražší maminko — tu ten — to je můj ženich — a my prosíme o vaše požehnání," proslovila mladá dáma krátce a dobře.

Pak objala svoje rodiče, kteří překvapením vyskočili, jednoho po druhém, líbala je polo v smíchu — polo v pláči a pravila se svým pohnutím zápasíc:

"Nepotřebujete nic více dělati,

nežli říci: Amen."

Také její rodiče byli velmi pohnuti. Paní Sandersová nemohla zadržeti slzy. Pak objala mladé snoubence najednou každého jednou rukou a vypravila ze sebe úzkostlivě: "Ale v baloně nesmí Dora létat, to je moje podmínka."

Starý pán vložil svoji ruku do ruky Alexandrovny. "Nyní promluvíme my dva muži spolu rozumné slovo — pojď, synu."

Lotar s Dianou dostavili se do Buchnova v pravý čas. — Byli ze všech stran srdečně vítáni. Dora Dianu bouřlivě objala, Nechtěla Dianě ihned svoje zasnoubení oznámit. Šeptala ji pouze:

"Ach, Diano, já jsem tak šťastná, že ani nevím, mám-li se smát, nebo plakat."

Diana arci tušila, co se stalo, ale svoje mínění nevyslovila. Alexandr Heinzius pozdravil Dianu upřímně a srdečně a ona se na něho též srdečně usmívala, že Lotar se sotva tolik opanoval, — že mohl veselý a upřímný pozdravení Alexandrovo aspoň zdánlivě stejným způsobem opětovat. V jeho srdci zápasila ale nejdívější žárlivost se starým přátelstvím.

Pan Sanders vedl Dianu ke stolu. Naproti Dianě seděl Lotar po straně domácí paní, která ale byla očividně celá rozrušená a mnoho pozornosti slovům sousedovým nevěnovala. Tak se mohl Lotar ve své krásné, mladé paní vzhlížeti, která hovořila se svým hostitelem.

K jeho vnitřnímu upokojení seděl Alexandr Heinzius opodál Diany na té samé straně tabule, kde sám seděl. Ale pozoroval s hořkostí, že Diana často zářícíma očima v tu stranu pohlédla a také s milým — ach, tak sladkým úsměvem v tu stranu neskrlila. Že tyto pohledy, tyto úsměvy, patřily přítelkyni Doře, která žhoucí a kvetoucí vedle Dra. Heinzia seděla, to nevěděl. A pak vstal domácí pán, zaklepal na sklenici a čekal, až nastane všeobecné ticho.

Opět postřehl Lotar, že Diana tím směrem tajně porozumění vyjadřující pohled vrhla a byl by nejraději vstal a uprchl.

Pan Sanders oslovil svoje ho-

sty několika obvyklými větami a když je přivítal, oznámil jednoduchými slovy a krátce zasnoubení své dcery s Dr. Alexandrem Heinziem. —

Lotar Dianu upřeně pozoroval, neboť měla sklopené oči. S nevyslovitelnými pocity vyslechl, že jeho přítel Alexandr Heinzius, — kterého měl za svého soupeře, se zasnoubil se Sandersovou dcerou. A pocit nesklabaného štěstí jím zalomcoval, když Diana opět šelmovskými přes stůl směrem k Doře a Alexandrovi pohlédla. Nezdála se ani překvapená, tím méně zarmoucená.

V jeho hrudi bouřil chaos pocitů. Čeho se domýšlel? Jak ukrutně byl svými nepravými představami trápen?

Rázem viděl vše v jiném světle a jasně poznal, jak zbytečně se mučil a za stínem honil.

"Mýlil-li jsem se v tomto směru, nebyl jsem i v jiném případě na nepravé stopě? Snad i můj názor, že Diana touží po volnosti, — není správný. Snad není konečně vyloučeno, že bych ji přece mohl získat."

Tato myšlenka, tato naděje, opojila ho tou měrou, že se stal hovorným a veselým, jak ho Diana dosud nikdy neviděla. Ale to zase velmi zarmucovalo ji a bylo příčinou, že se trápila myšlenkou:

"Jak se raduje, že bude brzy zbaven pout, které ho na mne váží, ode včerejška se stal zcela jiným člověkem."

Když se Lotar několikrát k ní srdečnými slovy a pohledy obrátil, myslila si smutně:

"Když mi konečně sdělil, — že chce být svobodný, nepadá mu za těžko být ke mně přívětivým po bratrské způsobu."

Po tabuli byla na terasu podávána káva, veselá nálada neutrpěla újmy. Pouze Diana byla stále smutnější, čím veselejší a šťastnější bylo její okolí.

Usedla v proutěné křeslo. Lotar stál vedle ní a ptal se ji s něžnou starostlivostí, není-li jí chladno. —

Zavrtěla hlavou. Jeho starostlivost ji bolela. Nutila se ale do veselejší nálady.

Dora se k nim přiblížila s úsměvem a Dianu políbila.

"Vypadáš dnes zase, jako krásný jarní sen, Diano. Nejste též toho názoru, pane ze Steinachu?"

Lotar se uklonil. Nežli ale mohl odpovědět, pronesla Diana kvapně a uštěpačně:

"Tebe láska velmi poeticky naladila, můj plavovlásku."

Dora se smála.

"Ach, pak tato poetická nálada trvá již dost dlouho. Vždyť víš, má zlatá, že moje láska teprve dnes zasnoubením nepovstala."

Diana se usmála. "Ne, ale že jsem tuto událost již od našeho posledního pobytu v Berlíně předvídala, tak nesmíš žádat, abych hrála překvapenou."

Diana s úsměvem pohlížela do Lotarova nehybného obličeje.

"Ano, ano, pane ze Steinachu, my dvě, Diana a já, nemáme mezi sebou žádných tajností. Pouze jednoho místečka v jejím srdci se nesmím ani slovíčkem dotknouti."

Diana vyskočila a pobouřeně, chvějíc se, zvolala:

"Doro — prosím tě — mlč!"

Znělo to velmi ustrašeně.

Dora se ulekla a chopila ji za ruku.

"Ale, Diano, to se rozumí, že budu mlčet," pravila konejšivě.

Diana odvedla chvatně svoji přítelkyni stranou. Lotar za nimi nepokojně pohlížel. Nešel ale za nimi, nýbrž rozmlouval se svým přítelem Alexandrem.

V jeho mysli se ustálilo rozhodnutí, za každou cenu promluvit s Dorou.

Konečně se mu podařilo ji od druhé společnosti odlákat.

"Milostivá slečno, smím vás prosit o několik minut rozhovoru?" pravil chvatně.

Dora na něho pátravě pohlédla.

"Zajisté, pane ze Steinachu. — Čím vám mohu sloužit?"

"Prosím, doprovod'te mne tamto ke květinovému záhonku. Musíme se tvářit, jako bychom jej pozorovali. Nerad bych, aby někdo tušil, že mám k vám před důležitou otázkou."

Dora se ohlédla. Alexandr a Diana seděli se Zuzanou a Adolfem a živě rozprávěli. Nebudou

tedy postrádáni. Staré panstvo sedělo ve spokojeném klidu uvnitř v pokoji.

"Tedy pojd' me, pane ze Steinachu," pravila Dora rychle.

Nikdo neupozoroval, že se vzdálili. Lotar šel mlčky po boku Dořině, až se dostali k záhonu. Pak mluvil důtklivě, s bledým obličejem a rozrušeným hlasem:

"Milostivá slečno, prosím vás, zapřísahám vás, řekněte mi, které místo v srdci má — má paní je tak nedůtklivá, že ani vy o ně zaváditi nesmíte."

Dora pokrčila zaraženě rameny. "Je mi velmi líto, pane ze Steinachu, to nemohu — to nesmím říci."

"Ani pak, když vám řeknu, že ve vašich rukou leží osud dvou lidí, a že byste jim mohla šťastný obrát přivoditi?"

Stála se nejistou a nepokojnou.

"Zklamala bych důvěru Dianinu, stala bych se indiskretní."

Dýchal z hluboka a těžce. "Přiznávám se, že vám kladu smělou — velmi odvážnou otázku. A přece — nemohu vysloviti, jak bych vám byl za vaši obět' vděčným. Pomyslete, že své tajemství nesvěřujete žádnému cizinci."

Dora pohlížela rozechvěna do jeho bledého, nepokojného obličeje, do jeho prosebných očí. Zmocnilo se jí tušení, že není myslitelné, aby tento muž pouze vlažné, bratrské pocity k Dianě choval. Přemýšlela okamžik, pak pohodila rozhodně hlavou.

"Pane ze Steinachu, to, co zvěděti si přejete, vám nemohu bez hrubého porušení důvěry prozraditi, ale mám pocit — že mohu snad něčemu smutnému zabrániti — jestli ve vedlejších věcech něco vyžvatlám, ačkoliv to není mým zvykem. Nevypadáte v tomto okamžiku tak, jako by vám byla Diana lhostejnou. Snad panuje zde nějaké nedorozumění — štěstí mnohého člověka stroskotalo na nepatrném omylu. Snad se dopouštím pošetilosti, že vám něco řeknu, k čemu mně beztoho něco pohání."

Pohlížel k ní prosebně. "Mluvte, prosím mluvte. Diana a já, my jsme v tak zvláštním nejasném postavení. A já nemám tolik odvahy,

tento poměr rychlým slovem vyjasnit ze strachu, abych Dianu v tísnivou situaci nepřivedl. Všechno, co řeknete, a co snad k vyjasnění našich poměrů vésti může, — bude působiti blahodárně a tím veliké dobrodiní nejen mě, ale také Dianě prokážete."

Ještě chvíli otálela Dora, pak ale na něho pohlédla vážně a rozhodně:

"Tak pomoz Bože, abych nějakou hloupost neprovedla. Poslyšte, co vám smím říci: Diana mi před chvílkou sdělila, že — že její manželství má býti rozvedeno. Myslí, že se opět vrátíte do afrických kolonií. Ale jestli to provedete — ach — zcela lhostejno, — jestli pak na jihovýchod nebo jiným směrem odejdete — jestli Dianu opustíte, pak bude ona velmi — velmi nešťastnou, to vím."

Stiskl křečovitě její ruku a jeho obličej byl jako strhaný rozčilením. —

"Je tomu tak — milostivá slečno — je tomu skutečně tak, ne snad pouhá vaše domněnka?" vyrazil.

"Ano, tak tomu je!" tvrdila, — nyní již sama se rozčilujíc.

"Dík, nejhlubší dík za tato slova, milostivá slečno. Doufám, že jste jimi moje a Dianino štěstí založila."

Vzdychla a pohlédla k němu zamženým zrakem. "Kdybych tomu mohla uvěřit."

"Doufám, že se brzy přesvědčíte. A nyní, prosím, pozorujte tyto květiny pozorně a nápadně — Diana za námi pohlíží a ona nesmí za žádnou cenu tušit, co jste mi řekla. Do zítřka, prosím, zůstane tato rozmluva naším tajemstvím."

"Slovo s to, pane ze Steinachu."

"Děkuji vám. A nyní dovolte, abych vás opět nazpět dovedl. Jak vidím, blíží se váš snoubenec."

Hned na to se setkali s Alexandrem. —

Lotar musel ještě několik hodin na Buchnově pobýti, vzdor své palčivé touze býti s Dianou samotou. Ale pak naléhal na návrat. — Mladý pár byl všestranně prošen, aby svoji návštěvu na celý večer prodloužili a Diana by se byla k tomu přemluvit dala, ale Lotar se

nedal zdržeti.

"Večer náleží mým rodičům; — nerad bych je dále nechával o samotě. Nemyslíš, Diano, abychom jeli domů?" pravil rozhodně.

Mladá paní byla ihned ochotna, jakmile ji na rodiče upozornil. — Byla by beztoho z té příčiny k dalšímu pobytu svolila, že se cesty domů sama s Lotarem bála. Jinak přespříliš po dalším pobytu mezi samými šťastnými lidmi netoužila.

Mladí manželé se rychle s celou společností zdánlivě v nejlepší náladě rozloučili. Diana opakovala již před tím vyslovené pozvání. Sandersovi měli se všemi hosty na druhý svátek letnicový přijíti na Dornek k obědu. Toto pozvání bylo s potěšením přijato. Lotar stiskl při loučení Doře silně ruku a zašeptal: "Modlete se za mne, milostivá slečno."

Dora opětovala stisknutí ruky ze vši síly. "Budul!" odvětila tiše. Pak Dianu vřele objala a pravila přitlumeným hlasem:

"Mnoho štěstí cestou, má Diano." —

Celá společnost vyprovázela mladý pár až k povozu; povstal při takových příležitostech obvyklý všeobecný zmatek, který byl odjezdem ukončen.

Až do té chvíle se Dianě podařilo ukazovati veselou tvář. Nyní se ale opřela o podušky a byla bledá a unavená.

Lotar seděl chvíli beze slova, mocné pohnutí mysle těžce ovládalo. Byl pevně odhodlán ihned bez průtahu zřejmou rozmluvu bez všech kliček a polovičatostí zavěsti a tím své a její poměry plně objasniti.

Pohlížel úkosem na svoji mladou ženu. — Sladká, bledá tvář se mu nikdy dosud tak krásnou nejevila, jako nyní, s výrazem zřejmého bolu. Myslela, že je nepozorována a byla do svých žalostných myšlének tak pohřížena, že opomenula jich pokryteckým úsměvem zastírat. Jeho srdce tlouklo mocně před rozřešením, — který chtěl za každou cenu vyvolati.

Rozhodnut, vzpřimil se. Cesta měla hodinu trvat, ten čas musil býti využit.

"Jsi velmi umdlená, Diano?" —

ptal se tiše.

Ze svých myšlének vyrušená, uleknutě na něho pohlédla. "Ne, proč se ptáš?"

"Poněvadž bych rád o něčem s tebou promluvil, jsi-li schopna mne vyslechnouti."

Zavřela v bezmocném strachu na okamžik oči, myslela, že chce svůj návrh k rozvodu opětovat. Nejraději by ho byla prosila:

"Ušetř mne všemi podrobnostmi, ustanov, co za dobré uznáš — jen mne netrap těmi rozmluvami, kterých se bojím a které nenávidím."

Ale tak nesměla promluvit, nechtěla-li vyzradit, jak to v jejím nitru vypadá. Proto hleděla strnule před sebe a pravila krátce:

"Jen mluv — nejsem umdlena."

Dlouho na ni zkoumavě pohlížel. Pak počal zvolna a s velkým sebezapřením:

"Musím se ještě jednou vrátit k předmětu, o kterém jsme včera hovořili. Já jsem slíbil rozvázat pouta, která tě ke mně vízí. — Co mne to stálo — to vím jenom já sám. Byl jsem rozhodnut po svátcích jíti k notáři a vše ujednat. — Nyní se ale něco stalo, co mne poučilo, že předpoklad, který mne přinutil tě propustit, byl falešným."

Obrátila k němu svůj bledý, strnulý obličej. "Co tím míníš? Na základě jakého předpokladu jsi tak jednal?"

Pohlídl na ni takovým zvláštním pohledem, že se zachvěla a že ji horký růměnec do tváří vstoupil. —

"To ti chci ihned upřímně říci, Diano, neboť jak nyní nahližím, jest mezi námi otevřené slovo nutným. Já jsem na základě tvých dopisů a způsobu, jakým jsi o Alexandru Heinziovi mluvila, přišel k tomu domněni, že jej miluješ a z té příčiny po své svobodě toužíš. Myslel jsem, že pouze proto se svým požadavkem otálíš — že zdržuje tě tvé dobré srdce, abys mi bolest způsobila."

Sepjala ruce a pohlížela na něho zamženým zrakem. "Tobě bolest způsobiti," řekla bez přízvuku, jako stroj.

Vydechl z hluboka a položil svůj klobouk na sedadlo před se-

bou, neboť mu bylo v povoze, — který byl nyní uzavřen, horko.

"Ano, Diano. Já přece vím, jak šlechetné a dobré jest tvoje srdce. Já jsem se domníval, že mi vidíš do srdce, že víš, jak — však ne — nejprve chci ti jednu otázku předložit a prosím tě, snažně, abys mi poctivě odpověděla. Žije nějaký muž, jemuž jsi své srdce věnovala, kterému bys ráda náležela, k vůli kterému po svobodě toužíš?"

Vrtěla mírně hlavou.

"Já jsem ti přece slíbila, že se budu o svobodu hlásit, jakmile po ní zatoužím."

"Tvé srdce není zadáno, ty nemiluješ jiného?" ptal se chvatně a tato otázka mu výkřikem z prsou vytryskla.

Chvějíc se, zavřela oči.

"Ne — já nemiluji žádného jiného," řekla nezvučně.

Chopil se jejich rukou.

"Diano — ach, Diano! Tak by nebyla pro mne ještě všechna naděje ztracena, — tak nepřicházím snad ještě pozdě, abych se pokusil tvou lásku si zaslouženě vydobýti? Já tě miluji, Diano, miluji tě se vši upřímností, které je má duše schopna. Již tvými dopisy — ne — již tvou hrdinskou, velkomyslnou obětí jsi mne k sobě připoutala. Vždy víc a více ustupovaly původní, klidné bratrské city, které jsem k tobě choval, hluboké náklonnosti. A když jsem tě pak v celé tvé kráse a líbeznosti spatřil, tu jsem poznal hned v prvním okamžiku, že tě miluji, — že si tě žhoucí touhou za ženu žádám, za ženu skutečnou, a ne pouze podle jména. Ale se svou láskou jsem zároveň zárodek žárlivosti domů proti Alexandru Heinziusovi přinesl, neboť jsem se domníval, že ho miluješ. Tu jsem uzavřel své srdce, jak dalece jsem mohl, a to u vědomí svého slibu, tebe proti vůli nedržeti. Tak jsem od svého návratu žil v ustavičném boji proti citům, které mne vždy neodolatelněji k sobě poutaly. Každodenně jsem si opakoval: Ty ji musíš propustit. Ale k činu jsem se nemohl odhodlat. Trásl jsem se před okamžikem, ve kterém budeš svou svobodu požadovat a domníval jsem se, že jsi mé srdce prohlédla

a nyní odkládáš bolest mi způsobiti. Pak přišla tvoje věřejší malá nehoda s koněm. Držel jsem tě v náručí, na srdci, Diano, poprvé. — Tu jsem na okamžik pozbyl vlády nad sebou — a políbil tě na ústa. Cítila jsi to, Diano? Hněvala jsi se na mne? — Když jsem tě na koně vysadil, plakala jsi. Tvoje slzy padaly na mou ruku a byl jsem nešťastným a ubohým v domnění, že proto pláčeš, že mne zarmoutiti, že mi svou lásku k jinému vyzraditi musíš. Vzchopil jsem se k obmyslenému a vždy odkládanému činu sám jsem ti řekl v nevýslovné bolesti, že máš miti svobodu. To bylo — včera, Diano, a dnes jsem shledal, že mne mučila příšera a ty sama mi sděluješ, že je tvé srdce volné. A nyní nemohu a nechci se tebe vzdáti bez boje. Dovol mi, abych se směl o tvoji lásku ucházeti a tvému srdci se zalíbiti všemi prostředky, které mi moje věrná, hluboká láska k tobě poskytuje. Řekni mi — je už pro mne pozdě? Já tě nemohu propustit, Diano, já nemohu!"

Jako horký proud plynula jeho řeč. Její ruce držel stále ve svých, tiskl je a pokrýval polibky. Nyní ji hleděl prosebně do očí.

Diano seděla jako ve snu a ani sebou nehnula ze strachu, že se probudí. S široce otevřenými očima hleděla před sebe, jako do ráje. Silně se chvěla, že to zpozoroval a ještě více se rozčilil.

"Diano — nemáš pro mne slovíčka?"

Tu vyprostila svoje ruce z jeho a pokrývala jimi obličej. Křečovitě štkání ji otrásovalo a prolévala slze, jako by jimi všechna muka a strasti posledních dnů smýti chtěla.

Lotar se ulekl. Radostná naděje, probuzená Dořínými slovy, pohasla. Pohlížel k ní zděšeně.

"Diano — pro Boha — odpusť mi — ublížil jsem ti? Já jsem nemohl jinak, musel jsem ti říci, jak tě miluji, ty jsi tak krásnou, tak rozkošnou, nic nás nedělí mimo tvé vůle. Upokoj se, proti tvé vůli tě nebudu držet. Jenom neplač. — Prozrad' mně ale slovíčkem, mám-li naději, nenechávej mne v této hrozně nejistotě," prosil všecek bez sebe.

Tu pozdvihla hlavu a ruce ji sklesly. — A pohlédnuvši na něho svými velkýma, lesknoucíma se očima, plnými vřelé upřímnosti, řekla tiše:

"Ptáš se, nepřicházíš-li pozdě moji lásku si získat? Ano, Lotare — ano — příliš pozdě — neboť — já tebe již dávno miluji, dávno, a mé srdce patří jen tobě — jen tobě jedinému!"

Objal ji rychle oběma rukama a tak z hluboka vzdychl, jako by tímto jediným vydechnutím své srdce všeho utrpení zbavil.

"Diano, Diano, je to pravda? — Smím tomu věřit?"

Pohlédla na něho s úchvatným úsměvem, plným sladkosti a její oči plály, jako by slunce v nich byla ukryta.

"Já tě miluji — já tě miluji!" — volala, přitulivši se v plaché toužebnosti v jeho náručí.

A chvěla se rozrušením, když ji pln blaženosti k sobě tiskl, nemoha se ani vzpamatovat.

"Milá, sladká — ženo má — má rozkošná, sladká ženo", šeptal a líbal její ústa, její oči, bílé čelo a vonný lesklý vlas. Pak se chopil jejich rukou, líbal je a přikryl si jimi svoje oči, aby ji jejich zář nepolekal.

Tak seděl chvíli tiše, pak ji opět k sobě přivinul a řekl hlasitě dýchaje:

"Jak jsme se zbytečně trápili, má Diano. Také ty jsi trpěla, jak to odčiním?"

"Měj mě rád — drž mě pevně, abych cítila, že to není sen," prosila tiše.

Ach, jak ji objal a jí, celý rozradostněn a šťasten, obličej polibky pokrýval.

"Ty — ty — můj Lotare — můj Lotare," šeptala blaženě a objala ho svými bílými rukama.

Pohlížel ji okouzlen a unešen do zářících zraků a jeho, jindy tak vážný, ba přísný obličej byl celý prozářen štěstím.

"Ale nyní víš, má sladká! Nyní víš, že žena patří muži duši i tělem, nyní víš, jaká práva mi tvoje láska dává, ano?"

Zakryla s rozechvěním svoji tvář na jeho prsou a on ji tiskl tak pevně k hrudi, že slyšela bušení

jeho srdce.

Pozdvihl její tvář k sobě, — a hleděl ji tak vřele, tak hluboce do očí, že se domnívala, že blahem zahyne.

"O, já tě budu nyní žárlivě střežiti, aby jsi mi každým dechem náležela — nyní, když jsem si tvoji lásky jist, — nemohu býti více skromným. Žádám si tě úplně pro sebe tak, jako já tobě náležím celou svou bytostí. Ty jsi moji — věčně moji," šeptal. Přitiskl svoje ústa k jejím, až ji smysle přecházely. Chvějíc se blažeností, spočívala v jeho náruči a její srdce bylo plno štěstí a rozkoše.

Bez odporu dovolila, aby se jeho vášnivá něžnost vybouřila.

Tento jindy tak klidný a vážný muž byl zcela proměněn. Vše, co v sobě v posledním čase tak namáhavě podmanil a krotil, dralo se mocí na venek. Byl jako opojen a přece ani na okamžik neztratil onu jemnou citlivost, kterou každý pravý, ušlechtilý muž nikdy neopomene prokazovati předmětu své lásky.

O cestu se nestarali. Nevšimli si, že se venku blýská, že černá mračna činí z večera noc, kterou prošlehovaly blesky, při čemž koně sebou vždy trhli, jako když zaduněla blížící se bouřka. Koči usadil se pevněji na kozlíku, ohlédl se starostlivě po obloze a pevně sevřel otěže v rukách.

Koně jen letěli. Jeli lesem; víchrlomcoval stromy, jejich větve zmiřovaly se jako obrovští hadi, vrcholky vysokých borovic se ohýbaly jako rákos, spustil se déšť a koči pobídl koně — nebyli už od Dorneku daleko.

V tom šlehl tmou modrý blesk, ozvalo se prásknutí hromu, koně se zježenou hřívou hnali se vpřed, ale hromem rozčísnutý modřín, jeden z krásných těchto stromů cestu do obou stranách lemujících, zřítíl se na střechu kočáru.

Tu teprve byli mladí manželé vytrženi ze svého milostného opojení. Na okamžik; neboť' uražená větve pronikla střechou povozu dovnitř a zasáhla Dianu do hlavy, srazivši ji z manželovy náruče na podlahu povozu.

Vůz se naklonil; chvíli jej koně

bleskem a úderem splasení, táhli, pak povolila oja a koně uvolnění letěli pudem hnání k domovu, — kdežto povoz zůstal rozbit na cestě v prudkém dešti.

Do řinčení tříšticího se skla ozvalo se dvoji vykřiknutí. Koči i Lotar vykřikli současně. Koči namáhal se vytrhnouti pokřivená dvířka a uvnitř Lotar, hrůzou ztrnulý, zvedal svoji mladou ženu na klín.

Byla bez sebe, ale žila, jak se Lotar nasloucháním přesvědčil. — Srdce bilo, ale po ruce, kterou Lotar podpíral její hlavu, stékal teplý pramének krve. Byla tedy raněna a snad nebezpečně; Lotar, sevřev zuby, pomáhal kočimu zevnitř vyraziti dveře. Konečně se jim to podařilo a Lotar vystoupil do hustého deště s Dianou v náruči.

Bouřka se touto ranou vyzužila, víchř ustal, jen chabé blesky osvětlovaly chvílemi smutný obraz bledé ženy se zavřenýma očima a s krvácející ranou na hlavě, kde bohaté rusé vlasy napájely se krví, která nepřestávala z rány prýštit.

Jedna kočárová svítilna byla rozbitá, druhá svítila a v jejím světle viděl Lotar bledé rty své ženy a její zavřené oči.

"O má — moje jediná, drahá, mě všechno, jak hrozným způsobem byli jsme ve svém štěstí vyrušení!" myslil si a přivinul tu drobnou postavičku k srdci. Ale hned se vytrhl, ohlédl se na kočího, který ulekán a s výrazem soustrasti i bázně na svého pána pohlížel a řekl:

"Vezmi tu svítilnu, Jene, a jdi přede mnou, donesu paní domů."

"Ale v tom dešti —" namítl Jan.

"Déšť' neuškodí, třeba se cestou paní probudí ze mdlob. Jen pospěš, nejsme od Dorneku daleko."

A šli. Ach s jak jinými pocity vinul Lotar své něžné břímě k svému srdci na této cestě. Při pomýšlení, že snad se jeho milovaná žena více neprobudí, zbavovalo ho skoro rozumu. — Stále a stále se chýlil k její hrudi, ač byl příliš rozčilen, aby slyšel bít-li její srdce, zas a zase líbal ji na oči, ústa, čelo a srdce mu v hrudi ledovatelilo. —

Otevrou se ještě jednou její krásné oči, pohlédne na něho ještě někdy svým kouzelným pohledem? — Ach, jaké to smutné otázky, na které nemohl si dáti určitě příznivou odpověď.

Nešli dlouho, když naproti nim přicházel zástup lidí s lucernami. Bylo to zámecké služebnictvo; — přede všemi letěla Žofka. — Spatřivši svoji mladou paní v náruči Lotarově, i kočího živého, zvolala:

"Zaplat' Pán Bůh! To se milostivá paní zaraďuje, že se páni zachránili! To bylo leknutí, když do dvora přiběhli koně bez kočáru. Milostpaní chtěla sama jíti naproti, ale nemohla nechat pana barona samotného," ale spatřivši starosti a žalem zbrzděný obličej Lotarův a nehybné tělo v jeho náruči, umlkla a oči ji zaslzely. Rozumná dívka se nevyptávala co a jak, ale prostě řekla:

"Půjdu napřed, abych pány připravila, aby se příliš nelekli," a otázala se bážlivě: "Žije milostivá mladá paní?"

"Ano, ale omráčila ji větev, — vniknuvši kočárovou střechou do vozu", odpovídal Lotar a vzdychl, neboť' nevěděl, bude-li ještě žiti, než ji domů donese.

Několik rukou se vztáhlo, aby od něho převzali omdlelou paní, ale Lotar zavrtěl hlavou, že ji nikomu nesvěří a pevněji vykročil k Dorneku. Pak řekl k služebníkům jej doprovázejícím:

"Který z vás umí dobře běhat, ať běží napřed a vypraví se s malým kočárem pro lékaře a vyřídí, aby si vzal chirurgické nástroje, že paní jest poraněna na hlavě větví a krvácí."

Dva ze sluhů dali se doběhu, aby rozkaz vyplnili.

"Zapráhněte dva koně, — ale jed'te opatrně!" volal za nimi Lotar. —

Lidé zmizeli ve tmě a Lotar nesl Dianu k zámku a na cestu mu svítilo několik mlčících, zaražených služebníků.

A tak ji donesl do zámku a vynesl na rukou po širokých schodech, k srdci přitisknutou, až do pokoje, kde rodiče na něho čekali.

"Maminko — tatínku — zde

vám přináším své štěstí. Ale potkalo nás neštěstí. — Diana jest raněna —", a Lotar umkl, protože se mu slze vhrnuly do očí a zlomily mu hlas.

Hluboce dojatí, hleděli rodiče na nehybné tělo svého miláčka, ale paní Brigita, statečně potlačující slze, řekla:

"Dones ji do její ložnice, Žofka tam už vše připravila. Dovezu tam tatinka a pokusíme se, zda-li bychom ji nevzkřísili, než přijede lékař." —

A za chvíli spočívala Diana na lůžku a paní Brigita s Žofkou ji křísily, ale bezvýsledně. Teprve lékaři, záhy přispěchavšímu se to podařilo, ale Diana, otevřevši na okamžik oči, zase je se zasténáním zavřela, ale již neomdlela.

Všichni bez dechu sledovali lékařovo úsilí, aby ji zachoval při vědomí a vyšetřil ránu na hlavě.

Žofie rozpletla těžké, nádherné copy, krví prosáklé a spustila vlasy s lůžka. Lékař ohlédl se na Lotara a rodiče a tiše řekl:

"Jak nádherné to vlasy — ty paní baronku zachránily. Spletené copy kolem týla položené, zmírnily ránu; nebýt však vlasů, byla by větev musila prorazití lebku. — Takto je to ovšem silný otřes a krvácející rána — a ty krásné vlasy, které paní baronku zachránily, musíme ustříhnouti, aby se rána mohla ošetřit a zahojit."

"Ustříhnouti?" zašeptala Žofka a zděšením sepjala ruce. Ty krásné, měkké, husté vlasy, které tak ráda česala a kartáčovala a snad více milovala, než jejich majitelka, měly se ustříhnouti? Nerozhodně hleděla na paní Brigitu.

"Když pan doktor řekne ustříhnout, tak se to musí stát," řekla stará paní rozhodně sice, ale rychle vyšla ven, aby ani neviděla tu zkázu nejkrásnější ozdoby žen. — Všude jinde sice už mladé dívky a paní nosily krátké vlasy, ale na Dorneku se o tom nesmělo ani mluvit. A když se paní Brigita za půl hodiny vrátila, bylo dokonáno. Na podušce spočívala krátce ostříhaná hlava mladé ženy a Žofka odnášela dlouhé pletence ven, aby je vyprala a uložila.

"Ale co řekne Diana, že jsme

ji o vlasy připravili?" starala se paní Brigita.

"Milá maminko, děkujeme nebi, že Diana přišla jen o vlasy. Ony zase narostou," odpovídal jí Lotar, již veseleji, neboť lékař oba pány ujistil, že rána není nebezpečná. A nebyla. Rodina zůstala celou noc vzhůru, i lékař bděl, ošetřuje poraněnou, která sice neklidně spala, ale horečku neměla.

Z návštěvy hostů buchnovských ovšem sešlo. Diana se musila šetřit. Dora jen psala radostný dopis nad jejím zachráněním a vyřídila pozdravy obou Heinziů, kteří se musili vrátit do Berlina.

A Lotar by byl nejraději celé dny klečel u lože své ženušky a ji objímal.

Mlčky, hluboce pohnutí, pohlíželi rodiče na mladou dvojici, které svaté štěstí zářilo z očí. Paní Brigita potlačovala marně slze a strýc Heřman blaženě hleděl na milované děti.

Za nedlouho směla a mohla se již Diana posadit. Lotar ji podpořoval a poduškami obložil a pak zase vedle lože se posadil, aby byl hned při ruce, kdyby Diana něco potřebovala.

Ta si ještě nevšimla, že její copy nesplývají s lože na zem, jako vždy, když ležela. Jen když vstávala, musila je zvedat, — protože svoji tíží táhly jí hlavu zpět. — Proto, když ji Lotar pomohl usednouti, ač ji vlasy dnes netížily, sáhla po zvyku do týla, aby copy nadlehčila, ale ruce vztáhla jaksi uleknutě zpět a podívala se na Lotara.

Ten se také ulekl, dosud ji o ztrátě copů neřekl nikdo nic a nyní to připadlo říci jemu a rozpacitě začal.

"Dušíňko drahá — snad budeš zarmoucená — ale musili jsme ti vlasy —"

"Ustříhnouti?" zvolala Diana a vesele zatřepala krátce ostříhanou hlavou. "A já se divím, že mám hlavu tak lehkou! To jste dobře u dělali! To jsem ráda! Jaké to pohodlí proti těm těžkým copům!" jásala přímo Diana a objala Lotara, nad ní skloněného.

O, jak ho milovala a jak byla milována! Jaké blažené chvíle pro-

žívali, že unikla tak přímo zázračně smrti. Lotar ji musil vyprávět, co se na cestě domů z Buchnova přihodilo, Žofka ji prozradila, jak ji Lotar celou cestu nesl v náručí, paní Brigita se přiznala, jak utekla, když se začalo mluvit o ustřížení vlasů a jak se Žofka při tom také poděsila a Diana poslouchala, držela ruku Lotarovu ve své a kladla hlavu na jeho rameno, tak seděli k sobě stuleni, — když paní Brigita přivezla strýce Heřmana k ní na návštěvu.

Pan ze Steinachu všecek okřál při pohledu na tuto skupinu.

"Díky Bohu, jenž vás sblížil," řekl měkce. "Já jsem to v pevné naději očekával, neboť jsem dávno pozoroval, že se milujete, ale než jste jeli do Buchnova, — byl jsem velmi znepokojen. Cítil jsem, že není všechno tak v pořádku, jak by být mělo."

Lotar přitiskl Dianinu tvář ke své. —

"Ano otče, nebyli jsme daleko od propasti, která by nás byla na vždy rozloučila. Naše srdce se nacházela v těžkém omylu, a kdyby tenkrát na Buchnově dvou štěstných snoubenců nebylo, a kdyby mi mladá nevěsta nebyla dala pokyn, že se na nepravé stopě nacházím, kdo ví, co by se bylo stalo?" —

Diana k němu tázavě pohlédla.

"Dora?"

Usmíval se.

"Ano, Diano — Dora Sandersova mi na mou snažnou prosbu vyzradila, že by jsi byla nešťastnou, kdybych opět na jihovýchod odešel."

"Na jihovýchod, synu? Ty jsi chtěl opět na jihovýchod?" vykřikla matka zděšeně.

Přikývnul.

"Ano, maminko, kdybych byl musil Dianu propustit, pak bych zde byl nezůstal, pak bych ji nebyl směl vidět. Ale řekni, Diano, odkud jsi věděla, že chci opět na jihovýchod? Já jsem o tom se žádným člověkem nemluvil?"

Pohlédla k němu šelmovsky a šeptala:

"Já jsem také žárlila na farmářské dcery a domnívala jsem se, že jsi své srdce tam u jedné z nich

zanechal."

Vyskočil a volal vesele:

"My pošetilci, my blázni," a oba, objímající se, vesele se smáli.

Na to dal Lotar uvinouti nádhernou kytici z nejkrásnějších růží a napsal listek Doře, který zněl:

"Věrné pomocníci na znamení, že štěstí dvou lidí pomohla zbudovati!

Šťastní manželé."

Diana zaplesala, když tato slova přečetla a odměnila Lotara sladkým polibkem, když posel kytici a listek odnesl, aby to dopravil do Buchnova.

Za několik dní odcestovali mladí manželé z Dorneku na svatební cestu, která měla trvati několik měsíců.

Usadili se na delší dobu na břehu moře a denně bylo viděti mladého inženýra v uniformě kapitána a roztomilou jeho ženušku, jak radostně usazují se do motorové lodice a projíždějí se po hladině mořské. Byli jeden druhému všim.

Za jejich nepřítomnosti se paní Brigita zase s radostnou ochotou uvázala v těžkou povinnost vedení hospodářství. — Po návratu syna mělo jí to býti vynahrazeno.

Na Dorneku byly nyní dávno uzavřené místnosti opět otevřeny, vyvětrány částečně i znova zařízeny. Místnosti ty, které kdysi sloužily za obydlí Dianiným rodičům, měly nyní hostiti Dianu a jejího chotě.

Teprve v polovině září vrátili se mladí manželé ze svatební cesty. —

Brzy byla svatba Dořina s Alexandrem Heinzem. Zuzana již v srpnu stala se chotí Adolfa Heinzia a také tito šťastní lidé se do Buchnova dostavili. Dr. Hazler se svoji Hildou a hejtman Kroner.

Diana a Dora zůstaly stále věrnými přítelkyněmi. — V zimě obě mladé dvojice strávily několik týdnů v Berlíně, aby se tam duševně osvěžily.

A tu teprve Lotar poznal, jak byla Diana slavena a obdivována. Ale nebyl žárlivým, věděl dobře, že náležela každým dechem jen jemu, každým dechem a každou myšlenkou. Pyšně a zářivě hleděly pak jeho oči na krásnou paní, —

kteřá jej denně znovu unášela a štěstím naplňovala.

Strýc Heřman a teta Brigita vedli spokojené živobytí a slunili se ve štěstí svých dětí. Paní Brigita časem spustila pořádné hromobití, když nějakou nesprávnost objevila. Ale to patřilo k Dorneku, jako

jasné, posvátné štěstí, které mladé velitelce na Dorneku z očí zářilo a nalézalo odlesk ve vážných očích jejího chotě.

Zofka se ještě před návratem mladé paní provdala za správce pily a malá Lotynka dostala hodnou maminku. — (Konec.)

Růže Mexika.

Román z mexického života před sto lety.

(Dle různých pramenů napsal Stan. Novotný.)

Když byl tento obchod k všestranné spokojenosti uzavřen, a slunce blížilo se k západu, zabývali se v ležení opět přípravami k příští honbě.

Ty byly pro tento den velice jednoduché. Sestávaly jediné z osedlání koní lovců buvolů; volně pobíhající koně shromáždit a uzavřít je v oplocené prostoře a s výminkou obou stanů odstraniti vše, aby přístup k jezeru byl zbaven všeho, co by divoké koně mohlo polekati.

Blížila se hodina, kdy tito, tak dlouho od napajedla a pokud možno i od břehů řeky zadržovaná zvířata, musela jezero vyhledati.

Don Diego vyzvídal, zda od počátku prací na břehu jezera ukázali se již nějakí koně u břehu, a zvěděl, že se tak nestalo, poněvadž pět lovců koní od počátku prací bez přestání objížděli Buvolí jezero, aby koně zaplašili, ale že tito lidé pro dnešní večer byli odvoláni a musí zde býti každým okamžikem.

"Pak jest možno", prohodil don

Diego, "že ještě dnes večer budeme moci spatřiti několik divokých koní."

Polouschlé buvolí kůže byly snáty s kůlů, na nichž visely, nádomí, sedla a všechny jiné předměty byly uklizeny stranou. Potom byly nařezány nové větve a jimi byly přikryty uvadlé haluze v oplocení.

Jen dva koně byli osedláni; byli to ti nejrychlejší a jezdili na nich oni krotitelé koní dona Diega, — kteří byli proslulí svou velikou zručností v házení lasem.

Senátor, don Diego a Dolores usedli na prahu uvnitř jejich stanů, jejichž závěsy je chránily před očima divokých koní, ale oni měli dobrý rozhled na jezero.

Krotitelé koní a lovci buvolů ukryli se proti cestě, kterou divocí koně obvykle se brali k napajedlu. Oba jezdci-krotitelé skryli se se svými koňmi uvnitř ohrady u jejího vchodu, který mohl býti uzavřen dlouhými tyčemi.

Jezero a jeho okolí zdály se býti nyní zcela opuštěny — jen ony

dva stany svědčily o přítomnosti lidských bytostí.

Slunce již zmizelo za stromy. — Dlouhé purpurové paprsky pronikaly listovím a zbarvovaly vodu jezera; bílé kalichy vodních lilii dostávaly růžový nádech; zdálo se jakoby byla zmizela každá lidská stopa; lesní ptáci počali zpívatí své večerní písně.

Tak uběhla asi hodina, kdy panovalo téměř posvátné ticho. Také oněch pět lovců koní, kteří během práce divoké koně od napajedla zaháněli, se vrátili a připojili ku svým druhům.

Pojednou bylo slyšeti v dálce praskot lámaného suchého dříví. Všichni napjatě naslouchali, neboť to byla první známka blízkého se stáda. Zvláštní bylo, že hluk opět přestal, místo aby vzrůstal, jako hluk valící se laviny, — který povstává, když stádo dvě stě nebo tři sta koní se blíží k napajedlu.

Divoké stádo nepochybně pozorovalo změnu místa a strachem zachvácené zastavilo se ve svém běhu. Jen řehotání zaslechli v záloze ležící lovci.

Brzy ale opět ozval se praskot, a půl tuctu koní, statečnější než ostatní vynořilo své vztýčené hlavy, své červené rozevřené nozdry a jiskřící oči. Náhle zaplály jejich hřívy, jako blesk se koně otočili a zmizeli.

Jen jediný kůň, třesa se na celém těle a maje krk natažený k jezeru, zůstal státi.

"Nebesa", zašeptal lovec buvolů do ucha vedle stojícímu Enkimu, "to je bílý běhoun prairii."

"Bílý běhoun prairii?" tázal se Enki. "Co je to?"

"Kůň, jako tento zde, kterého nikdo nemůže chytiti. Kdo ho přiliš daleko pronásleduje, více se zpět nevrátí."

"Bílý běhoun prairii. Myslím, že mi chcete něco namluviti."

"Ticho! Hled'te vlastníma očima! Nikdy opět nespatříte koně, jako je tento."

Byl to skutečně nádherný pohled na tohoto sněhobílého koně, který měl bezvadnou stavbu těla a blížil se půvabnými skoky k

břehu jezera; byl to pohled, který srdce každého jezdce musel naplniti rozkoší.

Posledním skokem dospělo ušlechtilé zvíře na břeh, tam zůstalo jako překvapeně státi, — když spatřilo svůj obraz v čistých vodách jezera a s rozkošným pohybem ohnulo krk, aby se mohlo lépe viděti. Potom kůň učinil několik kroků ku předu, ponořil přední nohy do vody a sehnul se, aby uhasil trápící ho žízeň a se ochladil. —

"Nyní — nebo nikdy — nastal pravý okamžik, vrhnouti laso", — šeptal Enki lovcí.

"Kdo chce tohoto bílého běhouna chytiti, tomu se vždy přihodí neštěstí", opakoval tiše lovec — a že je to on, o tom nijak nepochybují, neboť v celém Mexiku není takového druhého koně, jaký jest tento."

Kůň mezitím, aby mohl pohodlněji píti, klekl na přední nohy a dobře bylo slyšeti supění a funění, jaké působilo vssávání osvěžujícího nápoje; co chvíli pozvedl chytrou hlavu, aby pátral v okolí.

Oba lovci koní, kteří byli připraveni, se zatím dorozuměli, — a nyní bylo možno spatřiti, jak jeden a pak druhý se pomalu zdvihli nad palisádu. Třeba tyto pohyby byly úplně bezhlučné, kůň je přece pozoroval, rychle vyskočil a obrátil se k útěku.

V tom okamžiku přihnal se tryskem jeden z obou lovců, zatočil lasem. řemen zasvířel vzduchem, ale kůň lovcův uklouzl při pohybu svého pána, a oba se svalili do jezera. Laso vysmeklo se lovcí z ruky.

"Neřekl jsem to?" pravil pověřivý lovec buvolů k Enkimu, "kdo chce tohoto koně chytit, tomu se přihodí nějaká nehoda. Hled'te, jak se chce zbavit smyčky."

Laso bylo vrženo opravdu obratnou a cvičenou rukou, neboť smyčka jeho uvázla na krku zvířete a tato nyní na svém útěku snažilo se smyčky se zbaviti.

Druhý lovec koní okamžitě následoval svého druha a pustil se za prchajícím zvířetem. Žel divadlo, které se odehrávalo před oči-

ma ukrytých diváků, mělo krátké trvání, neboť prchající zvíře a pronásledující je jezdec zmizeli brzy v temnotě lesa, a stále vzdaloval se praskot lámaného kletí, — které svými nohama drtili tryskem uhánějící koně.

Lovec, který spadl do jezera, zatím vylezl, voda z něho kapala; veda svého nezraněného koně, brzy se ocitl u svých kamarádů, — kteří po útěku bělouše své úkryty opustili a vyšli na volné prostranství.

"Vy můžete mluvit o štěstí, že jste tak lehce vyvázl", těšil ho lovec buvolů; "nemyslím, že to budeme moci zítra říci vašemu druhovi, neboť kdo pronásleduje bílého běhouna prairie, ten se více nevrátí."

Poněvadž tento večer byl již s honbou konec, zaměstnávali se lidé dona Diega snášením potřebného dříví a rozděláním ohně, aby si mohli připravit večeri.

Dona Dolores nechala si zavolat starého lovce buvolů, od něhož slyšela, že sotva dvacet mil od Buvolího jezera utkal se v boji s Indiány. Muž ten musel tudíž přicházeti z Tubac, a ona se chtěla pokusiti zvědět něco bližšího o osudu Fabia.

Až do Tubac vedly jeho stopy, které tajně sledovala, vyptávajíc se lidí svého otce. Jeden z nich našel chatu starého Fabia zavřenou, jiný spatřil mladého Fabia v Tubac. Za Tubac nastávalo teprve pro mladého Fabia nebezpečí. Ostýchavě vyptávala se mladá dívka starého lovce buvolů, zda by od něho něčeho se nedozvěděla o osudech miláčka jejího srdce.

"Město Tubac bylo za mé přítomnosti opuštěné jako divočina", prohlásil staroch. "S výminkou hledačů zlata, kteří se tam shromažďovali pod nějakým donem Zamorou a pak se vypravili do divočiny pátrat po dosud neznámých pokladech, po celé měsíce sotva jaký cizinec se tam ukázal."

"Nevypravoval jste dnes, že jste nedaleko onoho města měl boj s Indiány?" vyptávala se dona Dolores.

"Sotva dvacet mil odtud", po-

tvrdil tázaný. "Mohu vás ujistiti seňora —"

Hlasitý výkřik, který se vydral z úst mladé dámy, přerušil ho; sledoval směr, kterým tato ukazovala rukou a také z jeho úst unikl výkřik překvapení.

Pod listnatým loubím, které zastíňovalo jezerní břeh, ukázala se postava Indiána, jehož fantastický šat a pomalovaný obličej bylo dobře poznati i při panujícím pološeru. Překvapení lovce trvalo jen malou chvíli, pak upokojil donu Dolores a přistoupil k donu Diegovi, který po výkřiku své dcery spěchal do svého stanu, aby se ozbrojil a připravil na možný útok.

"Není se třeba ničeho strachovati", klidně lovce donu Dolores, jež ho následovala k svému otci. "Indián, jehož tamo vidíte, jmenuje se Zářící Paprsek a jest to on, se kterým jsem společně bojoval."

Abý zaplašil každou nedůvěřivost ve svém okolí, kráčel po těch slovech k Indiánovi, který pružnými kroky, aniž by pozoroval zděšení, které svým objevením se vzbudil, šel vstříc lovcovi, potřásl mu srdečně a mocně rukou, a ten ho vedl k donu Diegovi.

"Sněžilo dnes ráno v lese, nebo nerostou lilie více na vodě, nýbrž na zemi?" promluvil rudý bojovník — vrhnuv pohled plný obdivu na Dolores.

"Přináší můj bratr špatné zprávy?" tázal se starý lovec, usmívaje se zdvořilůstkám Indiána. "Nebo domnívá se býti na nepřátelském území, že s puškou v ruce vstupuje do našeho kruhu, jakoby se nalézal na válečné stezce za Apači?"

Lovec vyslovil tyto otázky vlastně jen proto, aby odpovědi Indiána byli posluchači uklidnění.

"Za Apačem jde se s bičem", — odpověděl Zářící Paprsek s pohrdavým úsměvem. "Nehledám Apače, nýbrž dva jiné nepřátele, jejichž stopy jsem v tomto kraji objevil."

"A kdo jsou tito nepřátele?" tázal se lovec buvolů, stav se pozorným. —

"Míšenec a Rudá Ruka", odpověděl Indián. "Přišel jsem, abych své

bilé přátele varoval."

"Míšenec a Rudá Ruka v tomto kraji?" ptal se zděšeně lovec.

"Co povídá?" obrátil se don Diego na lovce, poněvadž posledním slovům rudocha, jež byla pronesena Indiánským nářečím, nerozuměl.

"Nic, co by mělo význam", — zněla odpověď lovce, který se rychle vzpamatoval.

"A jest známo Zářícímu Paprsku", obrátil se opět k tomuto, — "co tyto pohraniční bandity sem přivádí?"

Indián vážně přikývl, a jeho oči spočinuly opět se zalíbením na Dolores, která pod tímto pohledem se zarděla a bezděčně oči sklopila.

"Míšenec chce odvésti Květinu Jezerní do své chýše", pronesl Indián slavnostním tónem.

Lovec se nedůvěřivě usmíval.

"Můj bílý bratr mi nevěří", pokračoval Komanč, "ale Zářící Paprsek ví to jistě a bude bdíti nad Květinou Jezerní, a necht' můj bílý bratr učiní taktéž."

Aniž by vyčkal odpovědi, Zářící Paprsek obrátil se k odchodu a brzy zmizel v lesní temnotě.

"Co vám řekl ten Indián?" tázal se don Diego, vzav lovce stranou.

"Oznámil mi blízkost dvou pohraničních lupičů", odpověděl tento, "kteří jsou sice velmi nebezpeční jednotlivým cestujícím, ale neodvážá se napadnouti tolik odhodlaných mužů, jak jest zde nás."

Don Diego byl uklidněn. Úmyslně mu lovec ničeho neřekl o sdělení Zářícího Paprsku, že totiž Míšenec má namířeno na jeho dceru, poněvadž ještě měl tento úmysl za báchorku, jež existuje jen ve fantasii rudocha. Nechtěl proto otce zbytečně znepokojovati, ale umínil si, míti oči otevřené.

Než nastala úplná noc, zahvízdnuv na svého psa a prohledal s ním celé okolí, aniž co podezřelého nalezl.

Don Diego nechal mezitím stany složiti a postaviti je v oplocené ohradě, aby v případě nebezpečí jeho dcera byla lépe chráněna.

Lovci koní utábořili se kolem ohně a byli právě hotovi s přípra-

vou večere, když se lovec buvolů vrátil se svým psem. Ochotně mu udělali u ohně místo, a zvědavý Enki dovedl to tak zaříditi, že mohl seděti u muže, který dovedl vyprávěti tak obdivuhodné příběhy. —

"Neobjevil jste nic nového v okolí?" tázal se, aby uvedl hovor v chod.

"Ne", odpověděl stručně tázaný.

Na dotazy pak sdělil, že mu Indián oznámil blízkost Míšence a Rudé Ruky, což vyvolalo jisté pohnutí, neboť mnozí lovci koní znali tyto nebezpečné pohraniční lupiče dílem osobně, dílem dle jmen.

"Nyní si také vysvětluji podivné chování se Osa dnes odpoledne", pravil lovec: "on věřil Zářícího Paprsku, který, třeba jest mým přítelem, přece jest Indián a přítomnost rudocha není měmu psovi příjemná; on ale také věřil blízkost Míšence a Rudé Ruky a proto byl nepokojný."

"Francesco, který pronásledoval bílého běhouna", — počal po chvíli opět Enki, "ještě se nevrátil?"

"Těžko se také vrátí", mínil vážně lovec, "neboť jak jsem vám již řekl, kdo pronásleduje bílého běhouna —"

"Já vím, já vím", uřízl mu slovo Enki, "to už jste mi řekl. Vyprávějte nám raději, co s tímto běhounem vlastně jest; neboť chci se vsadit, že máte v zásobě nějakou nádhernou historku o tomto tajemném koni."

Lovec buvolů se usmíval.

"To ovšem", mínil, "ale nerad mluvím o takových věcech."

"Vy jste blázní s vaším běhounem", vmísil se do hovoru lovec koní, který při pokusu drahocenného oře chytiti, spadl se svým zvířetem do jezera. "Kdyby můj kůň nebyl tak prudký, nebyl by uklouzl, a kdyby nebyl uklouzl —"

"Nebyl byste bílého běhouna přece chytil, pamatujte si to", dokončil lovec větu.

"To není žádná hanba, když lovec koní svalí se se svým zvířetem", bručel první mrzutě, "když člověk s koně nespadne sám."

"Zanechte toho sporu", konej-

šil ho Enki netrpělivě. Náš přítel necht' nám raději vypráví, co ví o tomto tajemném koni. Vy víte přece docela určitě, že tento kůň, — který nám unikl, jest bílý běhoun prairie?"

"Ovšem, ovšem," potvrdil lovec, "on to byl a žádný jiný, neboť v celém Mexiku není koně, který by se k tomuto mohl přirovnati."

Po tomto ujištění nastala krátká pomlčka. Poněvadž lovec buvolů mlčel, nechtěli druzí na něho naléhati, a Enki, ačkoliv zvědavosti zrovna hořel, neodvážil se předmětu toho se ještě jednou dotknouti. Lovec zdál se čekati na to, že ho budou ještě jednou prositi, aby dal své příběhy k lepšímu, neboť po chvíli sám se tážal:

"Má někdo z vás tušení, jak starý může býti tento kůň?"

Mínění se lišila. Nikdo ale neodhadoval ho staršího než tři leta.

"To jste všichni na omylu! Tento kůň jest nejméně pět set let starý!" velmi vážně pronesl lovec.

Všeobecný úžas následoval po tomto prohlášení, a všichni protestovali proti tomu.

"Je tomu tak, jak vám pravím", tvrdil lovec s neotřesitelným klidem. —

"Vždyť jest tomu sotva něco více než tři sta let, kdy Španělové přivezli sem první koně," namítal jeden z posluchačů.

"Na tom nezáleží, to zde nepřichází v úvahu", křičel Enki, zlobě se, že mu činěnými námitkami ujde pěkný příběh, který jistě starý lovec má připravený v záloze.

"Od pěti set let namáhají se všichni lovci koní v Texasu a Mexiku marně, chytiti tohoto koně", nedal se másti lovec. — "Kdo ho shlédne z dálky a pronásleduje, tomu brzy zmizí, a kdo se mu přiblíží, toho potká neštěstí. Vim o tom příběh."

Konečně dospěl lovec buvolů k očekávanému příběhu; Enki třásl se rozčilením, a také ostatní napjatě poslouchali, vzdor své nedůvěřivosti.

"Pronásledoval jste ho někdy sám?" tážal se Enki.

"To právě ne, ale znal jsem v

Texasu jednoho lovce, jehož bratr ho pronásledoval; vyprávěl mi o tom."

"A vy nám zajisté příběh ten povíte," žadonil Enki. "Hej, Sanchu, podej našemu příteli doušek vina — není lepšího prostředku k osvěžení paměti."

"Tento mladý muž má výborné nápady", minil lovec, učiniv mocný doušek z podané mu láhve z dýně. "Nuže, poslechněte! Bratr mého přítele také pronásledoval bílého běhouna, jsa k tomu přiměn vyzváním jednoho bláznivého Angličana, který cestoval divočinami. Tento Angličan nabídl tisíc piastřů tomu, kdo mu vzácné to zvíře přivede; a přítelův bratr chtěl si ty peníze vydělati. Když se na vše bližší vyptal, vydal se na cestu. Po několika dnech našel stopu tohoto koně a jal se ho pronásledovati. Jakmile spatřil drahocenné zvíře, nastala divoká honba, které se mohl odvážit jen tak obratný jezdec, jakým byl onen lovec. Nedbaje žádných překážek, jež se mu stavěly v cestu, hnal se přes skaliny, propasti — zkrátka, nic ho při stihání bílého běhouna nemohlo zadržeti. Po několika hodině honbě seznal, že mezera mezi ním a pronásledovaným zvířetem se zmenšila."

"Ach, bílý běhoun prairie se u navil", poznamenal Enki.

"Chyba, milý příteli", odvětil lovec. "Bílý běhoun se nikdy neunaví, to si pamatujte! Naopak, jeho síl zdá se přibývati."

"A přece nechal svého pronásledovatele k sobě přijiti blíže?"

"Vidím, mladý muži, vy chcete vše věděti důkladně. Budiž! Že jezdec dostal se blíže ke koni, mělo svou příčinu v tom, že bílý běžec stále se ohlížel po svém pronásledovateli, jakoby chtěl změřiti vzdálenost mezi jím a sebou. Poněvadž jezdec veškeru svou pozornost věnoval pronásledování, bylo přirozené, že se dostal rychleji vpřed než kůň, kterého pronásledoval."

"Ano, ale —"

"Nepřerušujte mne, raději vyslechněte konec tohoto podivného příběhu."

"Já budu mlčet, ale povězte mi napřed —"

Tato slova Enkiho byla přerušena krátkým zaštekutím Osa, — který moudrou svou hlavu na okamžik zdvihl, ale pak ji opět nechal klesnouti, aby ve svém spánku pokračoval.

"Nejsou snad na blízku Indiáni?" ptal se Enki rozčileně.

"To nic není", odvětil vyprávěč, pozoruje svého psa. "Poslouchajte dále! Mezitím nastala noc, a divoká honba stále ještě pokračovala. Našemu lovcovi koní nebylo však příliš volno při vzpomínce, že tomuto bílému běhounu během jeho trysku sršely jiskry zpod kopyt. Tento tajemný kůň musel býti tedy okován."

Lovec buvolů se odmlčel. Měli v úmyslu, vzbuditi napjetí a pozornost, docílil toho mírou vrchovatou, neboť v kruhu jeho posluchačů vládlo hrobové ticho, s výjimkou Enkiho, který byl ještě nováček.

Kdyby v této chvíli byla přišla zpráva, že jest třeba připravit se na útok Indiánů, tito odvážní a vždy k boji připravení muži nebyli by se nijak rozpakovali, vrhnouti se třeba proti dvaceteronásobné přesile.

Lovec mlčky pozoroval účinky svých slov.

"Jak jsem pravil, musí v tom býti nějaké čarý", pokračoval vyprávěč, "neb kdyby kůň nebyl okován, jak mohly sršeti jiskry od jeho kopyt? A když je okován, — kdo ho okoval?"

Tato poznámka zavdala podnět k přemýšlení.

"Také našemu příteli, onomu lovcovi, nebylo volno při tomto poznání", vyprávěl dále lovec, — "a musel sebrati veškeru svou odvalu, aby další honby nezanechal. Těch tisíc piastřů pobízelo ho ku vzdorování každému nebezpečí a tak poručiv duši svou svatě Paně, ostruhami pobídl koně, že se vysoko vzepjal a uháněl dále vpřed mocnými skoky. Tu stalo se něco neočekávaného —"

Napjetí posluchačů vystoupilo na nejvyšší bod. Vyprávěč to dobře zpozoroval, přestal proto na

chvíli, vyžádal si vína, ježto prý mu v hrdle tak vyschlo, že nemůže více ani slova promluvit.

Enki ochotně mu podal žádané.

Lovec buvolů pil pomalu a rozvážlivě tak, že jeho posluchačům docházela trpělivost.

"Caramba!" zvolal jeden z posluchačů, — "vy nás napínáte na skřípec. Mluvte přece, co se stalo neočekávaného."

"To vám povím, jen nebud'te tak netrpěliví. Kde pak jsem přestal — ano, při té neočekávané příhodě. Když totiž náš lovec přiblížil se až k bílému běhounu tak blízko, že mohl připravit své laso k vrhu, běhoun zůstal státi a obrátiv se vyhodil zadníma nohama a udeřil jeho koně tak prudce do prsou, že tento okamžitě padl mrtev, kdežto jeho jezdec shoben byl do pisku, právě tak, jak vy nedávno do jezera."

Lovec koní, ku kterému se vyprávěč obrátil, mrzutě se zatvářil, neboť tím mu byl opět připomenut jeho pád.

"A co se stalo dále?" ozval se Enki.

"Můj příběh jest u konce! Když se lovec opět vzbodil, bílého běhouna více nespáčil, ten zmizel beze stopy. S hrůzou však poznal, že se nalézá těsně u velké propasti, před kterou tajemný kůň zůstal státi a na něho čekal."

Po těch slovech nastalo delší ticho.

"Ubohý Francesco," počal konečně Enki. "Po tom, co jsme slyšeli, těžko se vrátí ze svého pronásledování."

"Může býti," dodal lovec buvolů, "že tento kůň, kterého jsme spatřili, není bílý běžec prairií. V tom případě —"

"Je to on, je to on, o tom není žádné pochyby", horlivě ubezpečoval Enki, který by nerad ztratil příležitost, vyprávěti po návratu na plantáž o bílém běhounu.

Všichni kolem ohně se nyní uložili na zemi, aby se oddali spánku. Každý si učinil pohodlí, jak za daných okolností bylo možno, a právě také Enki chystal se ulehnouti vedle starého lovce buvolů, když Oso opět pozdvihl hlavu

a krátce zaštekál.

"Nějaký cestující zahlédl náš ohně a navštíví nás," minil lovec, pozoruje svého psa.

Několik minut později objevily se v kruhu táborového ohně dvě postavy na koních.

První z cestujících, nesporně pán, zastavil koně a pozoroval naskytující se mu obraz nočního ležení, s tmavým jezerem v pozadí, s velkým zájmem. Když několik vteřin mlčky své okolí pozoroval, obrátil se na svého průvodce.

"Konejte svou povinnost!" řekl krátce.

Ten, k němuž byla tato slova pronesena, byl dle všeho lovec z Kentucky, jeden z oněch mužů, kteří celý život prožijí v lesích a divočinách, kteří slovo strach sotva dle jména znají a o existenci skutečného nebezpečí nemají zcela žádného pojmu, třeba se s ním setkávali téměř každého dne při jejich pohnutlivém životě.

Kentucký lovec vedl svého koně za uzdu za svým chleboďarcem a rozhlédl se v kruhu.

"Moje povinnost jest již vykonaná," odpověděl na slova svého pána, "nacházíte se v úplně bezpečnosti."

Po těch slovech přistoupil lovec k táborovému ohni a požádal dle obyčeje divočiny o dovolení, smíti se posaditi, což mu ovšem bylo s pravou mexickou zdvořilostí dovoleno.

Příchozí pak odvedl svého koně stranou, odsedlal jej a učinil si pohodlí, aniž by se staral o svého pána, jak se pro služebníka patřilo. Tento počal svého koně rovněž odsedlávati a počínal si tak, jakoby byl přišel sem úplně sám.

Starý lovec buvolů pozoroval se zájmem oba cizince. Zvláště toho, kterého považoval za pána. — Až dosud spatřil jen jeho šat, nikoliv obličej. Šat cizincův byl úplně dle mexického vzoru, ale z velmi drahé látky, takže na první pohled bylo možno v něm poznati bohatého muže. Kdo byl ale ten muž, který cestoval v průvodu služebníka a přece sám si sloužil. Když konečně sňal svůj klobouk se širokou střešou a jím se ovíval, spa-

řtili lovci, kolem ohně rozložení, obličej s rusým voussem a rovněž takovým vlasem, — takže každý hned poznal, že má co činiti se sym-nem Anglie.

Když Angličan mlčky skončil svou práci, koně osedlal a předložil mu obrok, přistoupil k ohni a držel v ruce jakýsi předmět, — v němž při bližším pozorování poznán byl klobouk. Svůj měl Angličan opět na hlavě.

"Nepatří tento klobouk někomu z vás?" tázal se Angličan.

"To je Franciscův klobouk!" — zvolal Enki.

Klobouk putoval kolem ohně a byl s určitostí poznán jako majetek Franciscův, který se vydal na pronásledování bílého běhouna.

"Co jsem řekl!" vykřikl starý lovec vítězoslavně. "Vždy potká neštěstí toho, který se odváží bílého běhouna pronásledovati."

Zatím co mezi lovci vládlo slavnostní mlčení, ježto nález Franciscova klobouku zdál se potvrzovati, co lovec buvolů vyprávěl o tajemném koni, obrátil se Angličan s velkým zájmem k tomuto.

"Co jste to pravil — bílý běhoun?" tázal se.

"Ano! Tentýž byl dnes večer zde u napajedla", odvětil tázaný.

"Vy jste ho viděl?"

"My všichni!"

"A já ho pronásleduji sem již z Texasu, aniž bych ho byl spatřil. Nabízím tomu, kdo mi toho koně přivede, tisíc piastrů!"

Lovci se pokřižovali. To byl každým způsobem onen Angličan, o němž starý lovec před chvílí vyprávěl, který nabídl tisíc piastrů onomu lovcovi, jenž ale při pronásledování tohoto tajemného zvířete byl by málem přišel o život.

"Nabízím dva tisíce piastrů", — Angličan zvýšil svou nabídku, když vše kolem mlčelo. Já učinil slib, že se bez tohoto koně do své vlasti nevrátím. — Který z vás si chce peníze ty vydělati?"

Nikdo se nepřihlásil.

"My víme velmi dobře, že nelze chytiti toho koně", ozval se konečně Enki, "který jest pět set let starý a stává se při pronásledování stále silnější, svými kopyty vyra-

ží z půdy jiskry —"

"Mlčte přece!" napomínal ho lovec buvolů. "Všichni tito lidé rádi by dali své životy v sázku," obrátil se k Angličanovi, "když se jedná o výdělek. Ale vůči bílému běhounovi nepomůže žádná lest', ani chytrost, ani statečnost, — neboť — —"

Angličan se opovržlivě usmál.

"Tedy mně zítra ráno aspoň ukážete stopy toho koně," pronesl pak klidně, "já ho budu pronásledovati sám."

"Učiníte lépe, když toho zanecháte," odvážil se říci starý lovec. "Nebezpečí, jež jsou s tím spojená —"

"Nebezpečí!" přerušil ho Angličan, "nebezpečí pro mne žádná nejsou. Já platím tohoto svého průvodčího z Kentucky, aby všechna nebezpečí od mne odvrátil."

"Všechna nebezpečí, jež by mylordovi hrozila, přejímám já na sebe dle mezi námi uzavřené smlouvy", potvrdil tento.

Tím byl hovor skončen. — Oba přichozí ulehli těž na zem, aniž by považovali za potřebné postavit si stan. Brzy jejich pravidelný dech nasvědčoval, že již usnuli a spějí tak, jako by se nalézali v bezpečném domě nějakého města a nikoliv v nesmírných divočinách.

Při prvním ranním šeru bylo u Buvolího jezera již živo. Lovci koní dona Diega, jakož čtyři lovci buvolů, posilnivše se nočním odpočinkem, ujali se svých denních prací. Jistý počet lovců koní byl vyslán, aby k večeru, až divocí koně, poháněni žízni, budou se blížit k Buvolímu jezeru, hnali je k jezeru tak, aby krásná zvířata, — která poznala přítomnost člověka, nemohla se obrátiti a lov znemožniti. Ti, kteří zůstali zpět, snažili se zahladiti všechny stopy události minulého dne, aby místo jevílo opět ráz, jakoby na něho nebyla nikdy vstoupila lidská noha.

Na břehu jezera seděl Angličan na své polní židli a kreslil pitoreskní krajinku do svého skizáfe. Před tím dal si ukázati směr, kterým bílý běhoun prairií uprchl.

Jeho průvodčí přecházel dlouhými kroky, pušku máje pod paží, —

sem a tam několik kroků od kresliciho svého pána, bdě nad jeho bezpečností. Tu se také objevil don Diego ve vchodu svého stanu a vrhl pohled plný podivu na oba cizince, o jejichž přítomnosti dosud neměli ani potuchy. Nechal zavolat jednoho ze svých lidí a ten mu podal o cizincích zprávu.

Během této doby vyšla i dona Dolores ze svého stanu; také ona byla překvapena, když spatřila kresliciho Angličana a jeho průvodčího. Zvědavě na ně pohlížela, když najednou Angličan vzhledl a s úžasem utkvěl svým zrakem na ni. Se zarděním Dolores ustoupila zpět a spustila závěs stanu.

Angličanu při spatření dívky vypadla překvapením tužka z ruky.

"Master Wilson," zavolal.

"Co poroučíte?" tázal se kentucký lovec, přistoupiv.

"Nablízku je nebezpečí, které mne ohrožuje."

"Jest v naší smlouvě uvedeno?"

"Angličan ukázal na stan dony Dolores.

"Ach!" prohodil Wilson, "rozumím! Krásné oči oné mladé dámy."

"Je tomu tak!" přisvědčil Angličan.

"Toto nebezpečí není v naší smlouvě zahrnuto, lituji proto, že vám nemohu pomoci."

"Přečtete smlouvu," kázal jeho pán.

Wilson vyňal smačkaný, špinavý papír z kapsy, rozložil jej a když přeskočil začátek, četl:

"Svrchu řečený William Wilson zavazuje se naproti tomu, ctihodného sira Francis Elliota chrániti před nebezpečími, která mohou nastati při podniknuté cestě, jako jsou tato: nepřátelští Indiáni, hlad a žízeň, divoká zvířata, hadi, aligatoři, ohně lesů a prairií, — všeobecně ale před všemi nebezpečími, at' se jmenují jakkoliv, jež se mohou v pustinách a divočinách Ameriky cestujícímu postaviti do cesty —"

"Vidíte," přerušil sir Francis čtoucího. "Vy mne máte chrániti před všelikými nebezpečími v pustinách, at' se nebezpečí ta nazývají jakkoli."

"Tohle ale není žádné nebezpečí pustin, nýbrž města," namítal Wilson.

"Všechna nebezpečí, at' mají jména jakákoliv," stál na svém sir Francis.

"Dobře! Mám ji zastřelit?"

"Ne!"

"Nebo ji uříznouti uši?"

"To také ne!"

"Pak nevím, co mám dělat!"

Po těchto slovech počal Wilson opět své putování, a nezdálo se, že by se o svého pána více staral.

"Potom se tedy musím chrániti sám," ozval se po nějaké chvíli sir Francis. "Osedlejte svého koně, master Wilson, a poněvadž v naší smlouvě nestojí, že musíte také mého koně sedlat, učiním to, jako obyčejně, sám."

"Já jsem vaše tělesná stráž, ne sluha!" zněla Wilsonova odpověď. "Tak je to ujednáno."

"Dobrá, zůstaneme tedy přitom. Jen vás žádám, abyste mi k večeru připravil kus zvěřiny."

"Přesně se stane, to je v naší smlouvě."

Tito podivíni osedlali své koně, a sir Francis chtěl právě na svého vsednouti, když k němu přistoupil sluha dona Diega a vyřizoval, že jeho pán bude si pokládati za čest, cizince pozdraviti.

Sir Francis se zarděl. Ve spěchu aby unikl hrozícímu nebezpečí přestoupil povinnost, již mu přikazovala zdvořilost. Následoval proto sluhu, aby pozdravil dona Diega a u tohoto se omluvil.

Dona Dolores mezitím opustila opět svůj stan a stála nyní vedle svého otce zardělá, když se Angličan před ní hluboce ukláněl.

Když vyjádřil donu Diegovi díky za nabídnuté pohostinství a omluvil své nezdvořilé jednání, že dříve nevykonal u dona Diega povinnou návštěvu, svým kvapným odjezdem, rozloučil se srdečným stiskem ruky s donem Diegem a hlubokou úklonou s donou Dolores. —

"Señoro," pravil k této, — "já jsem si předsevzal, že na své cestě Amerikou nedám se rušiti žádným nebezpečím a dosud jsem slovo to držel. Od tohoto rána čelím ne-

bezpečí, před nímž se mohu zachránit jen útekem."

Dona Dolores uhádla smysl tohoto lichocení a s úsměvem se zarděla. —

Sir Francis přistoupil pak ku svému koni, ještě jednou pozdravil pokynem ruky dona Diega a odejel, následován svým ochráncem, do lesů, aby pokračoval ve své cestě divočinou. —

Po odjezdu těchto podivínů nastal na břehu jezera opět klid, který celý den nic nerušilo.

(Pokračování.)

DOPISY.

KEMP, TEXAS.

Ctěná redakce a milé čtenářky! — Jak se Vám daří? Asi tak podle toho, čím se která zabýváte. Píkování se už chýlí ku konci; ale směle můžeme říci, že úroda bavlny v Texasu letos je slabá. Jar ní deště, opozděné seti, potom napadena byla všeckým možným hmyzem, což všechno bylo k její záhubě. Krmení a korny se díky Pánu Bohu urodilo dosti, i zeleniny a ovoce, takže kde jaká sklenice je zaplněna.

Milé čtenářky, nebylo mým úmyslem že budu psáti, ale dostávám denně dopisy co je se mnou? Jak moje květiny a mám-li semena? Všechny přijmete srdečný pozdrav, a semen mám dost. Jmenovat druhy, je jich přes padesát, to by se dopis moc prodloužil. Mám i tabákové semeno i kamily, totiž heřmánek kvítečka sušená, jest to lék od bolení žaludku. Vypije-li se odvar z něho, koflik oslazený, i nemluvnatům se dává. Zajisté kamily každá znáte. Mám zásobu, jen pište jestli sobě přejete.

Paní z Chicaga přijmete srdečný pozdrav. — Odpusťte mi, že Vám nepíši; kamsi jsem vaši adresu založila a ne a ne ji najít. Budete-li toto čísti, pište mi, mám milou vzpomínku na vás. — Ten polštářiček od vás se tak krásně vyjímá. Srdečné díky.

Prosím, která sobě přejete semena nebo kamily pište a laskavě přiložte nějakou poštovní známku na poštovné. Mnoho srdečných pozdravů a přání všeho dobra od

Pána Boha. Františka Salík,
Rt. 2., Kemp, Texas.

OWOSSO, MICH.

Práce se sklizením úrody jest po většině hotova, večery jsou delší. Posezení a čtení je příjemnější, nežli bývalo za parných dnů a večerů. Je tedy lepší nálada k napsání myšlenek do našich milých katolických listů. Jakožto jednatel těchto jsem důkladně přesvědčen, jakým magnetem pro odběratele jsou dopisy. Čím více má list dopisů, tím je oblíbenější u čtenářů, tím více nabádá jiné k následování. Pamatujte tedy všichni vy starší a mladší dopisovatelé často se zprávami od vás, názory o politických a národních otázkách se vzájemně vzdělávat a pobavit a tak misijnářsky podporovat naši katolickou věc. Nehleďte na ty, kteří v úbohé nevědomosti Vám vaši dobrou vůli ztrpčují kritizováním Vašich dopisů. Tak se děje každému, kdo se drží pravdy, která bývá přec na konec ctěna a uznávána.

Mně je dosti obtížné napsání nějak zajímavého dopisu, — málo kam jdu do společnosti, o sobě psát nemám ve zvyku, aniž by takové čtení širší kruh čtenářů zajmalo. O svých sousedech, ač je mám jen přes plot, docela nic nevím, až na to, že jednomu je "Joe" a druhému "Džán"; ač jsem řadu roků zde, nemám času ani chuti starat se o rodinné záležitosti jiného. Slyším-li koho vypravovat, jak ten neb ona se má všelijak nešťastně, poslouchám to jen jedním uchem, v pochybnostech o pravdivosti lidských řečí.

Dnes však mám příležitost se rozepsat o farmářsko-uniové státní konvenci, konané tento týden zde v Owosso. Bylo zde ne sta, ale tisíce farmářů, členů naší farmářské unie ze všech stran státu Michigan. Jen našich farmářů tam bylo velice skrovný počet, ba skoro nikdo si nevzal ten čas, vyslechnout řeči našich úředníků a paníček. Zvlášť jsem byl zvědav poznati našeho nejlepšího zastánce, senatora Lemkeho z No. Dak. Jeho řeč, skoro dvě hodiny trva-

jící, strhovala posluchače k veselosti a veliké pochvale. Bouřlivý potlesk a volání, abychom si takového muže nominovali za budoucího presidenta, byl mu častou odměnou za jeho práci, již pro nás chudé farmáře v kongresu dosud konal.

Průvod farmářů, který prý byl velice případně sestaven a který byl několik bloků dlouhý, jsem proměškal, což mě dosti mrzí, ale naděje, že i nám farmářům bude jednou pomozeno, třebaže já se již toho nedočkám, po tak zdařilé konvenci, po tom všem, co jsem viděl a slyšel, mě radostně posílilo; naděje jest prý kořen, z něhož roste celý náš život. Jen jedna věc mně nejde nijak do mé staré hlavy: proč jen všichni ti páni řečníci, ba i všem nám známý dp. Charles Coughlin, jenž mluví po radiu z Detroit, proč všichni nám ukazují chyby a nesprávnosti našich vyssávačů. Všichni mají na nulu vypočítáno, o kolik nás kapitalisté svou politickou nepoctivostí připravili. Chyb se najde bez počtu, avšak proč nám nepodají zároveň návod, jak tomu odpomoci? Proč někdy všemu lidu veřejně: Tato věc se musí tímto způsobem upravit, aby dalšímu nepoctivému okrádání chudého lidu bylo zabráněno. Proč a zase proč se nenajde ve všech těch řečích jasně podaný návrh: Takový a takový zákon chceme, aby chránil každého občana ve svobodné zemi stejně spravedlivě. Bez takového zakončení, bez spravedlnosti a poctivosti marně všechny řeči, — marné schůze, marné volání po vládě demokratické nebo republikánské, neb docela socialistické.

Nám strana politická nepomůže, nýbrž ti, kteří by se řídili tím nejstarším, nejmoudřejším zákonem, jež Bůh dal Mojžíšem napsat. Je to oněch deset paragrafů, které kdyby se jimi řídil lid, by úplně postačily nás udělat spokojené a šťastné. Pak by všechny ty pyramidální stohy zákonů, jež na nás a bez nás natisknou námi volení, námi placení "služebníci národa", zákony, jež nás pokutují, zavírají, o farmy a domy připra-

vují, všechny ty psané rozumy lidské chamtivosti po lehkém životě, po penězích, ty by se mohly polít petrolejem a zapálit. Jen že to nikdy asi nebude, abychom se řídili zákonem Božím všichni.

Jen ještě několik slov o této věci, o níž by se daly napsat celé knihy. Marně si lámu hlavu otázkou: Proč se jen nám farmářům zakazuje: Nesmíš set na svoje pole tolik pšenice, nesmíš pěstovat na svém dvoře tolik vepřů, ani bavlny, ani kávy, aby se někomu více dostalo zlata, "zlato a zas jen zlato chceme", přejí si pánové pod slovem nadprodukce. Což oni znají význam slov, jimiž Kristus učil celý svět a jež po dva tisíce roků denně k němu voláme: Chléb náš vezdejší, dejž nám dnes? Oni chleba mají, proč by se o něj jinému starali? Proč však, jsme-li před zákonem rovni, se nešlo do továren a neporučilo se pánům továrníkům: Tento stroj připravil o práci dělníky, necháš jej úhorem, zrovna jako farmář svoji farmu? Milliony dělníků se tak mohlo zaměstnávat již léta. Ano, proč jednoduše tak a jinému onak?

Proč každý zaměstnanec Armoura, Montgomery-Ward a podobných dobře prosperujících podniků musí konat ustanovenou práci, a pakli ji nekoná, půjde ven a na jeho místo se postaví jiný? — Proč ne tak vládní, státní a okresní zaměstnanci? Pracuji ti všichni poctivě šest hodin denně? Jestli ano, ať podají ve veřejném tisku svoji zprávu o tom každé tři měsíce; kdo je platí, ať má právo si poručit. Jinak to slovo: "Vláda lidu" je nepravdou. Kdo by nepodával patřičný výkaz své práce, co pro veřejnost vykonal, ať jde hned ven, ne dávat mu volnost lenošit celé roky.

Nemohu ukončit tento dopis, abych nepodal zde uznání paní A. Petrové, za článek uveřejněný v "Hlase" a "České Ženě" pod nadpisem: "Rodiče, co činíme." — Článek ten by si měli dát přemnožit za rámeček, čisti z něho až by se jej naučili nazpaměť pro jeho užitečnou, nezvratnou pravdu. Paní Petrová musí být zkušená, uvědomělá, pravdu milující žena. Vše-

cka čest takovým, jakými jsou ty texaské dopisovatelky ppí. Petrová, Marie Nováková se svými pře krásnými básněmi, pí. Kafková se svou bohatou zkušeností. Kéž je všechny Bůh při dobré vůli k dalšímu psaní dlouho a dlouho zachová. Jen se obávám, paní Petrová, že Vám bude trpět pro ty pravdivé řádky, neboť toho žádná matka neuzná, toho nesnese, toho nikomu neodpustí, abyste ji poučovala, jak děti vychovávat. Na nějaké livance si bere návod z knížky, na ušití zástěry si vybírá vzorek z novin, ale na čem stojí základy světa, štěstí rodinné a spokojený život, návod jak děti vychovat pro radost sobě, jim samým a všem jiným, tohle si nedá každá matka poradit, mnohá Vás neposlechne, ony si všechny myslí toto: Ty sousedovy děti nejsou tak hodné jako moje, že by nepravda, neuznání, neskromnost, nelaskavost, že by takové maličkosti byly mnohdy horší nežli opilství a kletbou rodině, — nikdo vám neuvěří, ač se s tou zkušeností potkávejte každodenně. Jest to již tak usouzeno nám lidem trpět, jinak by ten svět byl krásný, že by se nám nechtělo umírat. Takto, jak to jest, rádi si po všem tom zklamání odpočineme tam, kam jistě spějeme.

Paní Růžena Hudečková z Indiany měla před časem v "Katolíku" báseň — "Poslední loučení manželů." Uschoval jsem si ono číslo pro tuto cituplnou báseň, — kterou dovede napsat jen povaha nejvíce citlivá. Jest to nadání Bohem dané, jež by Vám mnohý bohatý studovaný pán záviděl. Jen častěji pište, umíte krásně čtenáře poučit i pobavit. Miti takový sloh, psával bych častěji. Pak mítí takovou zručnost v psaní, jako pan Bejček z Příbrami, a tolik volného času. Všecka čest podobným pánům a paničkám; jen nás nenechtejte dlouho čekat na další zprávy. Já jsem již takový "smolár", že i ta nejlépe miněná pravdivá věc se mně většinou nezdaří a ku konci za dobrotu nedostane se uznání, jako tomu starostovi v jistě vesnici ve staré vlasti. Měli tam slavnostně přivítat pana bi-

skupa, když tam přijel na svěcení školy. Aby to bylo něco nového, moc pěkného, navrhl starosta a všichni výboři to schválili: koupit piano a vytáhnout je na věž. Tam učitel na ně bude hrát a všemi čtyřmi zvony k tomu zvonit. Celá vesnice radostně kývala na souhlas hlavami, jakého to mají moudrého starostu, ten starý jakživ by nebyl na takové krásné přivítání kápnul.

Frant. Zemla.

J. E. ndp. biskupu Josefu Schrembsovi odevzdán řád Bílého Lva.

Významná řeč ndp. biskupa Jos. Schrembs.

Cleveland, O., 30. září. — Již po sedmé oslavil Klub českých katolíků památku českého patrona sv. Václava skvostným banketem v plesové síni Cleveland hotelu. Při návštěvě asi 350 osob měla oslava velmi důstojný průběh a zvláštního významu se jí dostalo tím, že při ní byl clevelandský biskup J. Ex. nejdůst. p. Josef Schrembs v zastoupení čl. vlády dekorován konsulem drem Jaroslavem Gardavským komandérským řádem Bílého Lva a že mu vdp. Kosmas Veselý O.S.B. z Chicaga předal krásně vypracovaný diplom, kterým byl jmenován čestným předsedou Národního Svazu českých katolíků ve Spojených Státech. Projev, který na to biskup Schrembs ve své řeči učinil, zaslouží pilné pozornosti nejen našich krajanů, nýbrž všech přistěhovaleckých skupin a zejména mládeže zde narozené, která by si měla biskupova slova pořádně vzít k srdci.

Biskup Schrembs, jenž přišel na banket i při své nesmírné únavě a tělesné i duševní vyčerpání, jež je zcela pochopitelná, uváží-li se námahy za příprav i za pořádání clevelandského eucharistického sjezdu, a který vlastně měl býti podle důrazné lékařovy rady na loži, přednesl řeč, jakých je slyšení málo. Poděkoval za obě vyznamenání, kterých si vždycky bude nesmír-

ně vážit a která ho upřímně těší. Považuje je za důkaz, že nekonal svou práci v diecesi, kde je usazeno tolik národnostních skupin, nadarmo a zbytečně. Zajímavým způsobem na to vysvětlil, že jako rodilého Bavoráka v něm vzbudil zájem o český národ jeho úzký vztah ke dvěma spolužákům v Americe, kam přijel jako hoch a kde nabyl školního vzdělání, a sice k dnešnímu opatu benediktinského kláštera v Lisle, Ill., opatu Valentinu Kohlbeckovi a členu téhož řádu vdp. Prokopu Neužilovi. Oba jsou rodáci z Čech, a jako blízcí sousedé jeho rodné země mu byli tím milejší.

Ndp. biskup také prozradil, že třeba je rodákem z Bavor, sídla to biskupství, jehož právomoc až do založení biskupství pražského zasahovala také do českých historických zemí, má snad v sobě hodně české krve. Rodokmen jeho rodiny aspoň tomu nasvědčuje, že jeho předkové přišli do Bavor z Čech a byli českého původu.

"Jsem v Clevelandě bezmála 15 let," prohlásil biskup klada důraz na každé slovo, "a za tu celou dobu jsem si počínal ke každému ohleduplně, své povinnosti jsem vykonával s láskou, věrně a svědomitě. Jsem si jist, že každý mi to musí dosvědčiti. Ale něco mne po všechna ta leta často zabolalo, a sice to, že jsem často slyšel, jak nám přistěhovalcům je vrhána ve tvář výčitka, že jsme v této zemi cizinci. Konec konců v zemi, jejímiž praobyvateli byli jen Indiáni, musil býti kdysi každý cizincem a byl jím také Krištof Kolumbus, jenž Ameriku světu objevil. Cizinci byli v Americe i předkové těch, kteří se dnes chlubí, že jejich rod je usazen na této půdě již nějakých sto let nebo o něco déle. Co je sto let? Nic ve srovnání s tisíciletým vývojem evropských národů. Avšak my, kteří jsme se do Ameriky přistěhovali s úmyslem státi se řádnými americkými občany, nejsme cizinci. Jsme Američani jako každý druhý,

kdo se nad nás chce velkopanský povyšovat. My jsme nepřišli do Ameriky s prázdnými rukama, nýbrž přinesli jsme něco, za co by nám měla býti Amerika vděčna: my jsme přinesli velmi bohatý a žádoucí poklad, byla to kultura našeho národa, celá jeho minulost, ze které jsme vyrostli a jež ovlivňuje naše myšlení a konání. Nemáme se proč stydět, že jsme přistěhovalci, naopak! Máme na to býti pyšní a máme toho dbáti, abychom ani zde své národnosti nezradili. "Kdo se za svůj národ stydí, hoden potupy všech lidí." A v mých očích je nejhanebnějším zbabělcem a zrádcem ten, kdo se svého národa odříká. A právě takovým bídákem je ten, kdo se opovíží vyčítati někomu jeho "cizí" původ."

Smělá, ale pravdivá slova biskupova působila na shromáždění tak mocným dojmem, že do jednoho povstali a hlučným potleskem dali na jevo jak souhlas s nimi, tak také i výraz úcty muži, jenž měl odvahu je říci bez ohledu na vysoké postavení, jež v americkém světě zaujímá.

Diamantové jubileum osady sv. Václava ve Spillville, Iowa.

Fort Atkinson, Iowa,

Dne 28. září slavila Spillvillská osada diamantové jubileum svého založení. Slavnost ta zahájena byla slavnou mši svatou, kterou sloužil nejdůstojnější pan arcibiskup Beckmann, D.D., z Dubuque. Jiných kněží z okolí bylo přítomno asi 23, též mnoho školních ctih. Sester z okolí, a kostel sv. Václava byl věřícími naplněn do posledního místa. Z cizích hostí, které si pamatují, byli přítomni: pp. Drozd Kovařík a Kučera z Nové Prahy, Minn.; organizátor Katol. Dělníka p. Václav Horáček a státní pokladník K. D. z Nebrasky.

Po mši svaté byl průvod od katolické školy do parku, jenž se velice líbil našemu nejdůst. p.

arcibiskupovi. V průvodu byli nejstarší lidé z osady, kteří ještě pamatují prvopočátky založení svatováclavské osady ve Spillville. Těch nebylo mnoho, neboť velká většina původních zakladatelů odpočívá vedle kostela na hřbitově.

V průvodu byl krytý vůz, tažený párem volů s "jochem" a řetězem, pak staré kočáry s veselkou před 75 lety; po nich už novější s veselkou před 50 lety; pak už auto s vysokými koly, na němž představována veselka před 25ti roky, a tot' se ví, že ani nejnovější veselka s moderním autem nechyběla. Všichni v průvodu byli ustrojeni v přiměřených krojích dle stavu, který představovali.

Bylo to všechno velice zajímavé a malebné. Škoda, že spillvillský farář, velp. Brož, nemohl býti přítomen, neb byl upoután nemocí na lůžko a byl v lékařském ošetřování, ale již je mu lépe.

Náš fortský pan farář, důstp. Václav Dostál, byl v Clevelandu na Eucharistickém kongresu, ale přijel včas na autu, aby se také účastnil slavnosti spillvillské, kde měl v neděli slavnostní výbornou řeč. Slavnost spillvillská trvala 3 dni: dne 28., 29. a 30. září. Všechny 3 dni bylo na slavnosti hojně návštěvníků. Počasí bylo krásné, ač již bylo citelné chladno.

Mráz, který nás poctil svou návštěvou, nadělal v zahrádkách na zelenině škodu, celkem ale mnoho neublížil, neb většinou již byly zeleniny zavařené, a kukuřice ve svém uzrávání již byla tak pokročilá, že mnoho mrazem neutrpěla. Díky Pánu Bohu!

Musím ještě vykopat 4 řádky brambor, a nemám starostí, co budu s přebytkem dělat. Kdyby ten "moudrý bramborový zákon" pro omezení výroby, kdy žádný nesmí prodat více, než 5 bušlů brambor, vešel v platnost, musil bych kupovat brambory po pěti bušlech od několika farmářů. — Proč musí na brambory mít ta-

kové omezení, tomu nerozumím. Ač nejsem zrovna nejmoudřejší, vím tolik, že se brambory nedají přechovávat z jednoho roku na druhý. A což pak takový zahradník, který má jen malý kousek pole, na kterém vypěstuje jen trochu zeleniny a brambor na prodej, aby si mohl za to koupit šatstvo a jiné potřeby pro rodinu, co ten si koupí za pět bušů brambor? Vidím, že vláda pokračuje v omezování farmářů, až to konečně i samy farmáře omrzí, a oni se tomu vzeprou. Všeho moc škodí!

Co udělala Brasilie při omezeném pěstění kávy, aby se udržely vysoké ceny, to pomohlo jiným jižním státům, které se jaly pěstovat kávu ve velkém, a ani to hromadné ničení kávy v Brasilii neprospěje! Ted' se v Brasilii pouštějí zemědělci na místo pěstování kávy, do pěstování bavlny, která následkem našeho zvýšení cen na bavlnu se tam velmi vyplácí.

Naši dělníci nemohou pracovat za tak mizerný plat, jako dělníci v jižní Americe, anebo v Japonsku, a tu opět konkurence jiných národů nás vytlačí z trhů, a my si můžeme své výrobky spotřebovat sami. Ba i my sami hledíme spotřebovat, při vysoké ceně všeho, co nejméně!

Vezměme na příklad cenu vepřového masa. Farmář dostane 10 centů za libru živé váhy. K tomu je připočteno 2½c na libru processing tax, která se kolektuje, aby se mohlo farmářům zaplatit za ty vepře, které **nevypěstují**. Celkem tedy jatkáři zaplatí za libru 12½ centů, mimo dovoz. My platíme za vepřové maso 20—50 centů za libru, aby obchodníci neutrpěli ztráty. Můžete se divit, že ti lidé, kteří mají malý nebo žádný výdělek, se musí zřít vepřové lahůdky? — Skorem by si člověk přál, aby byl židem, který vepřovinu nesmí jíst dle Mojžíšova nařízení. A tak na jedné straně vláda omezuje výrobu a na druhé straně spotřebu v naší zemi. A kte-

rak budeme konkurovat při těch cenách při vývozu proti jiným v cizích zemích? Nechejme farmáře vypěstovat všeho, co nejvíce mohou, a oni i při poměrně nižších cenách si pomohou, a dělnický lid také. — Zdraví Vás všechny Vás dopisovatel

Adolf Hlubek.

Dvojí jubileum kláštera Nejsv. Srdce Páně v Lisle, Ill.

Chicago, 30. září. — Klášter českých Benediktinek v Lisle, Ill., slavil ve dnech 27.—29. září čtyřicáté výročí svého založení a stříbrné jubileum svého přesídlení do Lisle. Na jubileum to netěšily se jen samotny ctihodné sestry, nýbrž i široká veřejnost, která jest jim mnohými díky zavázána.

Dne 27. září konala se slavnost v osadě sv. Víta v Chicagu, na niž se dostavilo asi 100 ctih. sester, členky kláštera v Lisle a pak něco členky jiných klášterů. Ctih. sestry se shromáždily v osadní síni, odkud kolem desáté rodiny šly průvodem do kostela, jsouce následovány duchovenstvem, jež se sešlo na faře. Slavnou mši svatou sloužil místní duchovní správce, důst. Eduard Sládek O.S.B., jemuž přísluhoval jako jáhen dp. Josef Chváta O.S.B. a dp. Vojtěch Janda O.S.B., jako podjáhen. Ceremoniářem byl dp. Dominik Kotek O.S.B. V sanktuariu byl přítomen vldp. Msgre Innocent Kestl a v prvních lavicích seděli důst. pp.: Vojtěch Deder, Jiří Kučera a následující Otcové Benediktini: Antonín Nouza, Ambrož Ondrák, Konstantin Viktora, Vavřinec Veselý, Štěpán Šrahulek a Leonard Schlim. Při mši sv. zpíval celý sbor ctih. sester. Na varhany hrála též jedna ctih. sestra a jedna na housle.

Po evangeliu měl kázání vldp. Václav Michalčka O.S.B. na slova: "Ne nám, Pane, ne nám, nýbrž jménu Tvému dej slávu."

Po kázání pokračováno ve mši svaté, po níž bylo uděleno pože-

hnání Nejsv. Svátostí Oltární a pak průvod ctih. sester a duchovenstva ubíral se do fary.

Ve školní síni byl předkládán oběd.

Druhý den konala se slavnost v klášteře v Lisle. Byl to den řeholnic. V klášterní kapli byla sloužena mše sv., kterou obětoval dp. Vavřinec Veselý O.S.B., a jemu přísluhovali dp. Richard Shonka O.S.B. jako jáhen a ctih. fr. Alois Dlouhý jako podjáhen. Slavnostní kázání měl ndp. opat Valentin Kohlbeck O.S.B. Potom byla vystavena Nejsv. Svátost, a sv. požehnání udělil dp. Řehoř Petruš O.S.B. Slavnost byla zakončena písní ku cti sv. Václava.

Hlavní den slavnosti nadešel v neděli, 29. září. Zdálo se, že Bůh vyslyšel modlitby ctih. sester, neboť nebe bylo jasné a vítalo nesčetné řady poutníků k význačné této slavnosti. Nejdp. světící biskup O'Brien byl vítán houslovou skladbou March Pontificale, kterou přednesly ctihodné sestry.

Po skončených obřadech svěcení byla sloužena pontifikální mše sv., zatím co ndp. opat Martin Veth O.S.B. z kláštera sv. Benedikta v Atchison, Kansas, zaujal místo na trůně, a veledp. Prokop Neužil O.S.B. v sanktuariu, a nejdp. biskup O'Brien přistoupil k oltáři. Jemu přísluhovali dpp. Edward Sládek O.S.B. jako arcikněz, dp. Viktor Lakeček jako jáhen, dp. Hugo Bache jako podjáhen; dp. Thom. Reed byl prvním ceremoniářem a dp. Vavřinec Veselý O.S.B. druhým; dp. Fr. Martin Horák O.S.B. nesl berlu a ctih. fr. Matouš Herda mitru. V sanktuariu byli přítomni seminaristé ctih. pp. J. Dzurko, Jiří G. Finnegan a Antonín Turek. Na kůru zpívaly ctihodné sestry: Christus Vincit — Missa Sacratissimi Cordis — Kyrie Altissime — Missa Solemnis. — K obětování zapěly krásně "Cor Jesus salus inte sperantium" a ku konci mše sv. Salva Mater.

Slavnostní kázání přednesl veledp. Prokop Neužil. Po krá-

sném jeho kázání pokračovala mše svatá, a když byla skončena, přednesl kratší řeč ndp. biskup O'Brien. Pak byl servován chutný oběd a ve čtyři hodiny bylo požehnání Nejsv. Svátostí, které udělil dp. Vavřinec Veselý O.S.B.

PRESIDENT ROOSEVELT: Náboženství je nutné pro zachování národa.

Náš president Franklin D. Roosevelt zaslal J. Ex. nejdůstp. biskupu Josefu Schrembsovi v Cleveland, O., list, vztahující se k nedávnému uspořádání sedmého eucharistického kongresu, tohoto znění:

"Jeho Excellenci, nejdůstojnějšímu p. Josefu Schrembsovi, D. D. Můj drahý biskupe Schrembse!

Poněvadž není možno, abych se účastnil shromáždění náboženského, které se bude konati v Clevelandě dne 23. září, proto posílám s radostí aspoň písemný pozdrav a blahopřejný projev k vaší velebné a důležité slavnosti.

"Konference a náboženská shromáždění, o jakém v listě Svém píšete, jsou velice důležitá a nutná pro blaho našeho lidu a našeho národa. Poznati náležitě zásady, na kterých spočívá zřízení společenské spravedlnosti a svoboda ekonomická, po které všichni toužíme, vyžaduje větší moudrosti, než je údělem kteréhokoliv muže neb skupiny osob. Uskutečňovati tyto zásady, když jsou nám známy, vyžaduje větší sílu, než hledati pouze vlastní zájmy. Vyžaduje to vůli, která dovede potlačit osobní zájem a sobectví.

"Má zkušenost v životě veřejném opět mi připomíná trvalou pravdu slov našeho prvního presidenta, který pravil: 'Pro všechny naše způsoby a zřízení, jež vedou k politickému blahobytu, náboženství a mravnost jsou nevyhnutelně potřebny.'

"Náboženství pomáhá všem proto, že nás učí, že jsme všichni děti jednoho nebeského Otce, který nám všem pomáhá. Bez této pomoci žádný národ nemůže

dlouho trvati. Je velice potěšitelno, že od našeho začátku až do dnešního dne jsme vždy věrně hájili náboženskou svobodu, kterou jsme podporovali ochranou našich zákonů a našeho zřízení. **Vaše shromáždění je nápomocno v této snaze a je proto velmi důležité pro blaho našeho národa.**

"Dodám ještě to, co bych řekl, kdybych byl přítomen—pozdrav můj všem, kteří budou předsedat a všem občanům, kteří se budou podílet. Necht' všestranný zdar provází v míře hojné jednání Vaše. Nejupřímnější Váš,
Franklin D. Roosevelt."

Tento krátký projev našeho presidenta má v dnešní době neobyčejně veliký a hluboký význam. Tak mluví starostlivý, dobrý otec ku svým spoluobčanům. To zní docela jinak, než ztřeštěné a šilené "úkazy" protináboženské Stalina nebo Hitlera! —

Oznámení do Omahy.

Odvětví sv. Prokopa číslo 18. Jednoty Katolický Dělník, bylo založeno 26. ledna r. 1896. Bude tomu v lednu r. 1936. 40 let od té doby, kdy jsme započali působnost v osadě sv. Václava v Omaze, Nebraska.

Za uplynulou dobu vzrostlo naše odvětví na jedno z nejsilnějších v celé Jednotě Katolický Dělník. A je dlužno si přiznati, že milost a požehnání Boží provázelo nás v době naší působnosti. Významnou událost tuto přejeme si slavně a okázale oslavit. Oslava bude se konat dne 19. dubna 1936., první neděli po velikonoci, tak aby hosté a přátelé naši z venkova mohli se dostavit.

Začneme však pracovat již nyní, a to za příkladem zdařilých oslav u odvětví čís. 6. v Heun, čís. 13. v Praze a čís. 14. v Howells, a jsouce povzbuzeni radostným a zdařilým výsledkem agitace těchto odvětví, i my zahájíme agitaci o nové členstvo.

Organisátor, p. Jos. F. Řezníček, za výpomoci domácích členů a to hlavně našich dobrých pracovníků: pp. Františka Hladíka o Josefa Nejepinského, navštíví všechny rodiny v osadě sv. Václava a vynasnaží se získati ty, kdož ještě členy Katol. Dělníka nejsou.

Prosíme tedy, aby se jim vyšlo ochotně vstříc. **Jednota Katol. Dělník nabízí tak dobré, ba daleko lepší výhody, než kterákoli jiná pojišťující společnost.** Poplatky jsou daleko mírnější. Katolický Dělník je založen našim katol. lidem pro katolický lid—je řízen členy — podílíci jsou všichni členové, a péče je o zemřelé pozůstalé po členech. Nejsou velké platy, bohaté komisioné agentům, vysoké nájemné atd.

Poplatky jsou ty nejnížší a spolu nikdy jiné nebudou—**zvyšovat se nikdy nebude**, ježto o tom se nemusí ani psát, neboť kdyby se ani jediný člen více nepřidal, dle jmění Katol. Dělníka, po posledním členu by ještě zůstalo přes \$350,000.

Katolický Dělník měl v tomto časopise oznámky, kde vysvětlil výhody pojištění, a tak se o tom nebudeme rozepisovat, jen tolik uvádíme, že pojišťují se na život muži, ženy a děti od 6 měsíců do 50 let na pojištění až \$3,000 různé oblíbené druhy pojistek.

Jak výhodné je pojištění, vezměte na příklad děti. Poplatek bez rozdílu věku je 25 měsíčně, ročně \$3.00. Pojištění dosahuje až \$500. Po dosažení dospělosti, 16ti let, dítě stane se členem dospělých; pojištění je \$500 bez další prohlídky od lékaře, a ještě dostane 50c dividendy za každý rok členství. **Na podobné, ba ani ne tak značné výhody, mnozí platí u jiných společností 25c týdně, což dělá ročně \$13.00.** Tak, proč nedati děti k české katolické Jednotě Katolický Dělník?

Katolické krajany za členy uctivě zve,

Agitační výbor

spolku sv. Prokopa č. 18. K. D. v Omahy, Nebraska.

Co vlastně přivodilo vysoké ceny masa?

(F.L.I.S.)

Jelikož průměrná rodina utrácí za maso více nežli za kteroukoli jinou potravinu, nemůžeme se diviti, jsou-li zprávy o rychle stoupajících cenách masa umístovány hned na první stránku novin. Dnešní ceny masa dosáhly nejvyššího bodu za deprese a přiblížily se cenám z roku 1929 více nežli průměrné dnešní ceny ostatních potravin.

Z úst udivených hospodyň slyšíme často opětovanou otázku, jací že jsou to činitelé, kteří mohou přivoditi takovéto markantní zdražení masa v jednom roce, a opětně značné zlevnění hned roku příštího. Z číslic, uvedených v publikaci "Consumer's Guide", můžeme si učiniti jasnou představu o stoupání a klesání cen masa v poměru k cenám ostatních potravin. Od blahobytného roku 1929 do roku 1933 poklesla cena většiny zboží o 46 proc., zatím co průměrná cena všech potravin klesla pouze o 37 proc. Od června 1933 do června 1935 stoupla však cena masa o plná 54 proc., všechny ostatní potraviny stouply však průměrně jen o 28 proc. Nejen samo zdražení životních potřeb, ale i rychlost, s jakou cenu jejich stoupaly, přivodily vážný finanční problém a učinily čáru přes rozpočet nejedné rodiny. Tři čtvrtiny cenového vzestupu, který se udál od nejnižší cenové hladiny v roce 1933, byly zaznamenány v posledních šesti měsících. Vzestup cen potravin byl tedy mnohem náhlejší než jejich dřívější pokles na počátku deprese.

Zvířecí "populace" nevzrůstá tak pravidelně jako populace lidská, nýbrž kolísá z jistého maxima na jisté minimum. Tento její vzrůst a pokles neodehrává se však všude současně, nýbrž postupně a nebývá proto tak citelný. Loňského roku byla

však 175ti milionová zvířecí populace snížena o 27,000,000 hlav. Zjistíme-li, že záznamů, že v žádném předchozím roce nebyl pokles v počtu dobytka tak náhlý, můžeme si snadně vysvětliti dnešní vysoké ceny masa.

Konsumenti masa počali pociťovati následky zmenšeného počtu kusů dobytka hned počátkem tohoto roku. V normálních letech počítalo se na první čtyři měsíce roku průměrně 13.4 libry masa hovězího a telecího na každého člověka. Minulého roku bylo zde 14.7 libry, letos však poklesl tento průměr na 12.9 lib., čili o půl libry pod průměr. Ještě více je tento pokles patrný u masa vepřového a sádla, jichž by v prvních čtyřech měsících připadlo normálně asi 18.5 liber na hlavu, ale jichž se dopravilo na trhy pouze 13 liber na hlavu, čili o celých 5½ liber méně, nežli byl dřívější průměr.

Zmenšení zásoby masa dlužno přičítati na prvním místě špatné úrodě píce v minulém roce. Ceny masa řídí se na prvním místě cenou krmiva. Když sklizeň píce je malá, jak tomu bylo loňského roku, pak se dá s určitostí očekávati, že chov dobytka dozná příštího roku újmy. Jakmile je patrné, že sklizeň krmiva bude malá, jeho ceny začnou ihned stoupati a farmáři počnou prodávati dobytek tak, jak jest, aniž by ho vykrmovali. Kromě toho zamezí dalšímu množení se dobytka, takže po čase chovají méně kusů nežli v letech úrodnějších.

Srovnáme-li ceny masa s cenami jiných potravin, zjistíme, že pouze vejce se zdražily od roku 1933 více nežli maso. Nedostatek obilí byl tu opět hlavním činitelem. Uvádíme zde procentní vzestup cen některých potravin od června 1933 do června 1935: vejce stouply o 60%, maso o 54 proc., cerealie o 29 proc., mlékařské produkty o 15 proc., ovoce a zelenina o 4 proc. Ceny všech potravin stouply v posledních dvou letech průměr-

ně o 28 procent.

Velké sucho minulého roku, které zavinilo nedostatek píce, nebylo však jedinou příčinou, jež má na svědomí zdražení masa. Vzrůstající příjem většiny konsumentů byl taktéž jedním z rozhodujících činitelů, působících zvýšení všech cen.

Lidé, kteří byli z finančních důvodů nuceni spokojiti se v posledních několika měsících s menšími porcemi masa, budou se muset v tomto směru uskrovnit pravděpodobně až do konce roku. Doplniti zásoby píce, odchovati dostatečný počet kusů dobytka a stlačit ceny masa na normál, k tomu je třeba více času nežli snad pár týdnů.

**Panu BERNARDU STRÍŽOVI,
Box 712, San Antonio, Texas.**

Milený příteli! — Piši toto bez Tvého vědomí do Hlasu a Č. Ž., kde jsem dobře znám. (Uvěřejňuji v Č. Ž. román Mexická Růže). Tobě zde piši poněvadž znám Tvůj dobrý charakter řadu let. — Následkem stálého sezení co česko-amer. novinář jsem utrpěl zlou ledvinovou a játrovou nemoc. — Moje 50letá žena hrozně trpěla změnou života, bolením kříže, boků a hlavy, jedna dcera potížemi s dechem; druhá co prodavačka v obchodě bolestmi nohou. — Dnes jsme všichni zdraví, díky užívání Tvých radiových kompress které v naší rodině vykonaly skoro divy. Za pobytu v Texasu jsem co novinář poznal mnoho lidí co byli kompresama co prodáváš, uzdraveni, i když lékaři nemohli pomoci. (Kdo z čtenářů chce se u mne přesvědčit, jest vítán.) — Mnoho zdaru Ti přeje Tvůj upřímný Stan. Novotný, 1426 W. 18th Street, Chicago, Ill.

STARŠÍ PANÍ HLEDÁ MÍSTO

za hospodyně na menší české faře, neb u samostatné paní jako společnice, k lehčí domácí práci za byt, stravu a menší plat. Přihlášky pište na adresu: "Hledá místo", c-o "Česká Žena", 1611 So. 11th St., St. Louis, Mo.

HROZNOVÉ LÉČENÍ.

Vinné hrozny nejsou jen ovocem příjemné chuti a vůně, ale jejich účinek na lidský organismus jest velmi příznivý. Při chudokrevnosti, bledniče, skrofulose, neurasthenii i povšechné slabosti, dále nesprávném trávení, jaterních chorobách a revmatismu působí systematické hroznové léčení velmi účinně na zdravotní stav. Při jaterních chorobách se doporučuje jísti hrozny bílé, při revmatismu a dně možno jísti různé druhy, proti tělnatosti a pro dobré trávení volíme hrozny kyselé, naproti tomu při bledniče, skrofulose a chudokrevnosti, hrozny sladké. Rovněž provádění léčení se různí. Při přísném léčení omezíme se po dobu jejího trvání pouze na hrozny, po př. hroznovou šťávu, kterou možno doplniti trochou mléka nebo smetanou a pečivem. Takováto kura má trvati asi 3 týdny. Samozřejmě, že musí být důsledně prováděna, k čemu jest třeba jisté energie a pevné vůle. Příjemnější jest léčení, která pozůstává jen z toho, že k obvyklé, jen poněkud omezené stravě,

sníme určité množství hroznů. — Nejlépe je zvětšovati postupně množství ovoce, až do tří liber denně. Požívá hroznů se rozdělí libovolně mezi denní jídla. Omyté hrozny možno požívat se slupkou i jádérky, choulostivějším žaludkům však se doporučuje pít pouze vymačkanou šťávu. — Šťávu možno smíchati se sladkou smetanou (na 4 díly šťávy jeden díl smetany), a to při bledniče nebo

chudokrevnosti a skrofulose, při tělnatosti se smetany vystřiháme. Při citlivějším žaludku musíme začíti s léčením opatrně, nejméně s 2-hodinovými pausami a vždy je lépe, dotážeme-li se lékaře, zvláště chceme-li podniknout léčení přísné. —

Dobrá rada. "Chtěla bych se učit zpívat, kam mám jít?" — "Do pouště, prosím."

Zajímavá, vhodná četba - velmi laciná . . .

Máme zásobu vybraných, velepoutavých knih z nichž některé byly dříve otisknuty v časopise "Hlas" **Dáme je nyní o 50 procent laciněji**, než byste je kdekoliv mohli koupit.

Píšete-li do tohoto časopisu, nebo zasíláte-li nám předplatné, objednejte si některý román nebo poučné dílo, jež níže uvádíme. Budete s nimi jistě spokojeni a nám se tím zavděčíte.

Jediný muž v rodině.

Velmi zajímavý román, přeložený dp. C. A. Benešem, který v České Ženě nebyl uveřejněn. Zašleme jej za 50 centů. (Zvláště nízká cena.)

Dědeček.

Povídka z české minulosti. Je to obraz z doby našich dědečků, který si s milými vzpomínkami rádi přečtete. Zašleme za pouhých 50 centů.

Mezi otrokáři.

Velký trojdielný román od Karla Maye. Něco pro dlouhé večery. Tři velké knihy za pouhých \$1.50.

Lidové povídky. (Poslední svazek).

"Starý hřích", vesnický román od Jana Klecandy, a "Konečně" od Vlasty Javořické. Pouze 50 centů.

Povídka mého života.

Továrník Vlček napsal o svých zkušenostech z mládí a pak jako kovář a úspěšný továrník zajímavou knihu, která se čte jako poutavý román. Cena pouhých 50 centů.

Činnost' a úspěchy věrozvěstů slovanských mezi Indiány Amerického Západu.

Napsal prof. Dr. Lev Zelenka-Lerando. S obrazy. Cena pouze 50 centů.

Povídky z Jeminkott, Nebr.

Několik povídek od oblíbeného spisovatele "Kmotra Vávry". Cena pouze 25 centů.

Veselá mysl—půl zdraví.

100 stran vybraného českého humoru. Pravá pokladnice smíchu a žertů. Zašleme za 50 centů.

Zajímavý román

neb kterékoliv dvě z knih oznamovaných, zašleme čtenářkám, které získají novou odběratelku.

Objednávky vyřídí:

Česká Žena

1611 So. 11th Street,

St. Louis, Mo.

Mějte lékaře v domě!

Před mnoha roky napsala jednatelka pí. Kašková z Hallettsville, Tex.: Přišla jedna paní pro Nonat a povídala: V noci mně něco jedovatého poštípalo, ale to byla bolest! Na štěstí jsem měla kousiček Nonat. Dala jsem na poštípané místo a nyní isí přeji jinou, neb vím že mně vyléčí. A stalo se.

P. Hugo Neuman, Corvallis, Ore., synovec pí. Kaškové píše 2. srpna t. r. — Nonat nemá scházet v žádné domácnosti. Ušetří mnoho peněz, bolesti i času. Znáám mnohé případy že dali lidé lékařů až \$50 a mají ruce schromlé. Nonat by to byla vyléčila za 20c. Neodkládejte si Nonat opatřit, nevíte co se může přihodit ve dne neb v noci Nonat je pohotový lékař hned při ruce Mám toho zkušenost

Pravá masť je s Trade Mark—

Cena Nonat jest 50c a \$1, poštou 55c a \$1.05. Ptejte se vašeho lékárníka nebo jednatele, ale nic jiného neberte. — Píšte přímo na naši adresu:

MARIE LEIBLINGER & CO.

P. O. Box 285. Altadena, California
V Chicaqu u p. Nanák, 1724 W. 18th Pl.
V Cleveland, O. u pí. F. Krobůsek, 12718
Holborn Ave.

KVĚTINY ZA OKNEM.

At' městský nebo venkovský člověk, každý se snaží, aby byl jeho byt pokud možno nejútulnější, aby v něm byl zcela spokojen. Květina za oknem tvoří a tvořiti bude část nezbytného bytového zařízení bohatce i chudáka. Má-li květina splniti vše to, co od ní žádáme, pak je nezbytno, aby byla řádně ošetřována, špatné neb žádné ošetření květinu zničí, aie trochu péče, jež květině dáme, přinese mnoho radosti a osvěžení.

Všechny nejdůležitější požadavky, jež květina na nás klade, v tomto článku krátce naznačujeme. Mějme na paměti, že květina pokojová má velice malé ohrazení a že příprava půdy před zasazením musí býti pečlivá. V tomto směru poslouží nejlépe získané zkušenosti. Každá květina má jinou spotřebu vody a pravou míru musíme nalézt. Zkušenost ukazuje, že to zalití, jež jest prospěšné rostlině jedné, druhou může zničit. Příliš velký květináč není žádnou výhodou. V malém květináči květina dříve a lépe kvete. Každým rokem můžeme přesaditi a vyměnit z valné části půdu. Na květinách netrpíme prach, neboť ten ucívá póry listů, zatěžuje i znemožňuje přístup vzduchu, květina chradne. V tomto případě znamenitým pomocníkem je malá hubka. Zalévání vlahou vodou vykazuje nejlepší výsledky. Při stavení na déšť, při kropení a pod. neužijeme těchto omývacích method u květin s květy neb poupaty. Studniční neodražená voda, voda příliš studená, našim květinám škodí. Zaléváme pravidelně. Brzy vypořádujeme patřičnou dávku vody a dle toho se u jednotlivých květin řídíme.

Rozhoduje i teplota, vzduch, čas a pod. Nikdy nezaléváme v poledních hodinách. Květináče nepoléváme. Zaslouží květinu postavíme do misky s vodou — natáhne se — a pak teprve zaléváme vrchem. Chyba by byla rostlinu převlhčovati. V takových

případech zem v květinu zakysne, rostlina zahnívá od kořínků, rostlina sama žlutne, chřadne, vadne, hyne. Hnojení do květináčů musí se konati zvláště opatrně, neboť květinu umělým přihnojováním můžeme nejdříve zničit. Umělé hnojivo musí býti již pro květináč připravené. Místo všech hnojení jest lépe rostlinu do nové připravené půdy přesaditi. Při té příležitosti odstraníme zahnilé kořínky, zasypeme prachem z dřevěného uhlí. Nejlépe, když květináč jest poněkud vyvýšený nad miskou, neboť ve vodě nemá květináč stát. Do prodejny byly dány levné, vkusné a skutečně praktické stojánky z drátu, jež květináč drží nad miskou. Drátěný stojánek si může každý koenečně zhotoviti každý sám. Dbáním těchto několika rad máme zajištěno, že květina bude spokojená s naší péčí a my budeme spokojeni též.

Čtete a rozšiřujete Českou Ženu.

Zlatá Žíla

Zbavte se útrap a strastí jež toto zákeřné slo působuje, používáním HEMROCOLU, jenž svou utíkající a hojící působivostí má za účel, aby bolesti a nepříjemné pocity neodkladně zastavil a další vývin zlaté žíly znemožňoval. — Proč trpět když jest Vám umožněno používání tohoto vyzkoušeného prostředku v soukromí domova, bez nepříjemností, ztráty času a velkých výloh? — Objednejte si HEMROCOL prostřednictvím vašeho lékárníka, anebo zašlete 65c přímo nám, pro trubici HEMROCOLU, a efektivní příkladem a obdržíte vše s podrobným návodem k používání obratem pošty.

ZDARMA! V tom případě že byste si přál jež předem zkoušíte, napíšete nám a zašleme Vám HEMROCOL bezplatně na zkoušku. Pište na: **Manford Co., 3906 Laclede (Dept. 67), St. Louis, Mo.**

LUČNÍ THÉ

pro všechny vnitřní bolesti, nachlazení a flu. 50c balíček vyplacen.

J. L. Irwinsky, Banner, Okla.

Vodu, ve které se vařila rýže, nikdy nevylévejme. Přidáme-li ji do vody, kterou chceme práti, pomůže nám lehce odstraniti špinu, neboť vodu změkčuje. Při praní záclon nahradí velmi dobře škrob. Linoleum neomývejme nikdy obyčejnou vodou, nýbrž odvarem rýže, načež je dobře do sucha vytřeme čistým hadrem. Tím dostane linoleum nejen lesk, ale zvýší se i jeho trvanlivost.

Neprozetelná. Stará slečna: "A já vždycky tvrdím, že ženy mají daleko lepší paměť, než muži." — Starý chytrák: "Smím se vás tedy zeptat, kolik let je vám, slečno?"

DAR BOŽÍ — ZDRAVÍ

Pijte před spaním zdravotní

Kláštérní Čaj

z Karpatských léčivých rostlin.

Přírodní léčení závratě, vysokého tlaku krve, žaludku, ledvin, měchýře, nespavosti, jater, a vyražek. Vrací zdraví stav těla.

Cena \$1.00 vyplacené.

PATRIA TRADING CO.

5218 Broadway

Cleveland, O.

Pravá česká povídla

švestková,
ananasová,
malinová a
meruňková
Prune,
Pineapple,
Raspberry and
Apricot Jams.)

**PRO ČESKÉ HOSPODYŇKY
NA VENKOVĚ**

zasíláme po celých Spoj. Státech za
ceny mírné.

Jediná česká firma zasílající
povídla a zavařeniny.

Pište si o cenník.

**KORÍNEK'S BAKERS' SUPPLY
COMPANY,**

4830 W. 25th St. Cicero, Illinois
Rýže česká firma.

300 MŠÍ SVATÝCH ROČNĚ

pro členství za živa i po smrti v Mešním Svazu, ve prospěch Afrických Misionů
Jednou pro vždy příspěvek dvacet pět centů (nikdy není třeba obnovovat.)

Také zemřelí mohou býti zapsáni.

ST. PETER CLAVER SODALITY FOR THE AFRICAN MISSIONS
3624 W. Pine Blvd. St. Louis, Mo.

Přísná hospodyňka. Paní A. přišla pozdě včera k sousedce s prosbou o laskavě zapůjčení rákosky na klepání kobercu. — Sousedka lituje, že nemůže prosbě vyhovět a dodává: "Můj muž

přijde dnes také pozdě domů z hospody..."

Chytrák. "Pane šéf, pane šéf, právě unesli banditi vaši paní!" "I sapristi, ti prospekulovali, to mně budou muset pořádně zapla-

tit, abych ji vzal zpátky!"

Ví to lépe. "Edy, ty jsi se dnes neholil!" — "Byl bych přišel pozdě na schůzku, drahoušku." — "Ale kdepak, byl bys stejně ještě čekal půl hodiny!"

TOHO ZDE JEŠTE NEBYLO!

Krásná odměna pro rozšiřovatelky "České Ženy."

Získávat nové odběratelky "České Ženy" není snadné, a proto těm, kteří nám získají novou odběratelku, udělíme tuto novou, překrásnou premii. Je to skvost moderní umělecké výroby, na který bude každá česká a katolická domácnost hrda. Není to žádný malý medailonek, nýbrž větší obraz, vytlačovaný v kovu, matricemi, barvy buď zlaté nebo stříbrné, shotovenými dovednými rytci v

Evropě. Velikost obrazu je 16½ při 9½ palce. Představuje "Bolestnou Pannu Marii" a "Ejhle Člověk". Každý obraz je ve zvláštním rámcu ve spojení, a může se zavěsit nebo postavit na stůl nebo skříň. Stínování obličejů je provedeno ručně.

Je nám možno udílet tuto nádhernou premii za získání pouze jedné odběratelky a to tím, že jsme spolu s jinými závody obstarali jich velký

počet, v naději, že tím povzbudíme naše ctěné čtenářky ku získání nových odběratelek. Časy se již očividně lepší, a tu doufáme, že mnohá krajanka, která si Vaši "Českou Ženu" posud vypůjčovala, si ji předplatí.

V úctě,

**VYDAVATELSTVO
"ČESKÉ ŽENY",**

**1611 South 11th Street
St. Louis, Mo.**